

GAZETA

miesięcznik
GDAŃSKIEGO UNIwersYTETU MEDYCZNEGO

AMG

Rok 23

Grudzień 2013

nr 12 (276)

Z ŻYCIA UCZELNI

SKN przy Katedrze i Klinice Chirurgii Onkologicznej oraz członkowie Akademickiego Stowarzyszenia Onkologicznego przy współpracy wójta gminy Kościerzyna Grzegorza Piechowskiego zorganizowali 26.10.2013 r. Białą Sobotę w Skorzwie. Przy udziale lekarzy GUMed dr. Kamila Drucisa i lek. Pauliny Cichon przebadano 113 mieszkańców, z których 30 skierowano na dalszą diagnostykę

I Pomorska Konferencja na rzecz osób zespołem Downa *Ja też mam przyszłość* została zorganizowana przez Stowarzyszenie „Ja Też” przy pomocy studentów GUMed. Odbyła się ona 26-27 października br. w Sobieszewie. Więcej w następnym numerze Gazety AMG

Nowy sprzęt dla chorych dzieci

Fundacja z Pompą – Pomóż Dzieciom z Białączką przekazała 18 listopada br. na Oddział Hematologii Dziecięcej Kliniki Pediatrii, Hematologii, Onkologii i Endokrynologii sprzęt o wartości ponad 15 tys. zł. Na Oddział trafiły dwie pompy infuzyjne, pulsoksymetry, wenflony oraz 100 bionectorów do cewników centralnych umożliwiających podawanie leków i pobieranie krwi. Podczas uroczystości przekazania darów wystąpili dzieci z kółka teatralnego Bajkolandia z gdańskiej SP nr 1.

Listopadowe Spotkanie z Medycyną w dniu 26.11.2013 r. poświęcone było nadciśnieniu tętniczemu. Głównym wykładowcą był prof. Bogdan Wyrzykowski -> str. 17

W numerze...

Wręczenie dyplomów i promocje	4
Unowocześniany nauczanie studentów ...	5
Prof. B. Rutkowski dr. <i>honoris causa</i> PUM ..	6
Masz problem? Zapytaj!	7
Rektorzy o rozwoju szkolnictwa wyższego ..	8
Spotkanie dziekanów wydziałów lekarskich ..	8
Niezwykła inicjatywa naszego absolwenta ..	9
Nowa perspektywa rozwoju MWB.	10
Laureaci konkursu prac magisterskich ...	12
Dr Łukasz Balwicki członkiem zespołu ...	12
Pierwszy taki zabieg na Pomorzu	13
Jubileusz Profesora Jerzego Dybickiego ..	14
Inauguracja MSM	17
Co wolno na wolnych licencjach (2)	18
Mali naukowcy operowali misia.	20
Jubileusz X-lecia Kliniki Alergologii	21
Z Lionami na praktykę do Austrii.	22
Medycyna morska i tropikalna.	24
Fundacja jest po to, by wspierać	25
Prof. A. Hellmann Członkiem Honorowym ..	26
Nowe metody w leczeniu wad u dzieci ...	27
<i>Nano Knife</i>	28
Konferencja prawa ochrony zdrowia.	30
Mój powrót do przeszłości.	32
Nowatorskie szkolenie w ratowaniu życia ..	33
Polecamy Czytelnikom	34
Symulacja wypadku masowego	35
Tajemnice z muzealnej półki	36
O naddciśnieniu w Wilnie	37
Studenci z IFMSA wyróżnieni	37
Europejski egzamin z chirurgii dziecięcej ..	38
Kursy specjalizacyjne podczas 10 ADA ..	38
Wybrano prodziekana na WNoZ	38
Z kalendarza Rektora	39
Kadry GUMed i UCK	39
Nowi doktorzy	41
SKN na imprezie Gdańsk Biega	44

GAZETA AMG

Redaguje zespół: Wiesław Makarewicz (red. naczelny), Joanna Słowińska, Jolanta Świerczyńska-Krok, Przemysław Waszak, Tadeusz Skowyr (red. techn.), współpraca graficzna Sylwia Scisłowska, fot. Zbigniew Wszeborowski.

Adres redakcji: Gazeta AMG: Biblioteka Główna GUMed, Gdańsk, ul. Dębinki 1, tel. 58-349-14-83; e-mail: gazeta@gumed.edu.pl; www: <http://www.gazeta.gumed.edu.pl>. Drukarnia Wydawnictwa „Bernardinum” Sp. z o.o., Pelplin. Nakład 740 egz.

Redakcja zastrzega sobie prawo niewykorzystania materiałów niezamówionych, a także prawo do skracania i adiacji tekstów oraz zmiany ich tytułów. Wyrażane opinie są poglądami autorów i nie zawsze odzwierciedlają stanowisko redakcji oraz władz Uczelni.

Warunki prenumeraty:

Cena rocznej prenumeraty krajowej wynosi 36 zł, pojedynczego numeru – 3 zł; w rocznej prenumeracie zagranicznej – 36 USD, pojedynczy numer – 3 USD. Należność za prenumeratę należy wpłacać na konto Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego z dopiskiem: prenumerata „Gazety AMG”.

Bank Zachodni WBK S.A. Oddz. Gdańsk
76 10901098 0000 0000 0901 5327

REKTOR I SENAT GDAŃSKIEGO UNIwersYTETU MEDYCZNEGO

zapraszają na

UROCZYSTOŚĆ NADANIA TYTUŁU DOKTORA *HONORIS CAUSA*

PROFESOROWI YVANOWI VANDER HEYDENOWI

która odbędzie się 6 grudnia 2013 roku o godz. 12
w Auditorium Primum im. Olgierda Narkiewicza,
Atheneum Gedanense Novum,
Gdańsk-Wrzeszcz, al. Zwycięstwa 41/42

W dniu 21 listopada 2013 roku zmarł

lek. Marek LABON

dyrektor ds. medycznych Szpitala św. Wincentego a Paulo w Gdyni. Studia lekarskie ukończył w latach 1973-1979 na Wydziale Lekarskim Akademii Medycznej w Gdańsku. W latach 1982-1985 pracował jako asystent w Klinice Chorób Nerek AMG. Następnie w latach 1985-2001 w Szpitalu Specjalistycznym św. Wojciecha w Gdańsku-Zaspie, kolejno jako asystent, potem zastępca ordynatora Oddziału Wewnętrzny, naczelny lekarz Szpitala i wreszcie dyrektor. Uzyskał specjalizację II stopnia w zakresie chorób wewnętrznych. W latach 2001-2008 pozostawał zatrudniony na stanowisku zastępcy dyrektora naczelnego ds. leczenia w Samodzielnym Państwowym Szpitalu Klinicznym nr 1 Akademii Medycznej w Gdańsku. Z wielkim smutkiem i żalem żegnamy powszechnie szanowanego i lubianego Kolegę o wielkiej kulturze osobistej, troskliwego lekarza, wybitnego menedżera ochrony zdrowia i cenionego współpracownika.

Wręczenie dyplomów i promocje doktorskie

Tradycyjnie w uroczystej oprawie historycznego wnętrza Dworu Artusa odbyła się 25 października br. ceremonia wręczenia dyplomów doktora habilitowanego nauk medycznych i doktora habilitowanego nauk farmaceutycznych oraz uroczysta promocja na stopień naukowy doktora nauk medycznych, doktora nauk o zdrowiu i doktora nauk farmaceutycznych doktorantów Wydziałów: Lekarskiego, Nauk o Zdrowiu i Farmaceutycznego Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego.

W uroczystości uczestniczył zespół promocyjny w składzie: rektor prof. Janusz Moryś, prorektor ds. klinicznych prof. Andrzej Basiński, prorektor ds. rozwoju i organizacji kształcenia prof. Leszek Bieniaszewski, dziekan Wydziału Lekarskiego prof. Maria Dudziak, dziekan Wydziału Farmaceutycznego prof. Wiesław Sawicki, dziekan Wydziału Nauk o Zdrowiu prof. Piotr Lass oraz 32 promotorów Wydziału Lekarskiego, 10 promotorów Wydziału Nauk o Zdrowiu i 13 promotorów Wydziału Farmaceutycznego.

Uroczystość rozpoczął Rektor powitaniem gości, promotorów i doktorantów, które uświetniło odpalenie feluki. Po przemówieniu odbyło się uroczyste wręczenie dyplomów doktora habilitowanego. Dziekani odczytali treść dyplomu i gratulując wręczali je habilitantom. Dziekan Wydziału Lekarskiego wręczyła dyplomy doktora habilitowanego nauk medycznych 18 doktorom: dr hab. Wioletcie Barańskiej-Rybak, dr hab. Michałowi Chmielewskiemu, dr hab. Alicji Dąbrowskiej-Kugackiej, dr hab. Marcinowi Fijałkowskiemu, dr hab. Iwonie Inkielewicz-Stępiak, dr hab. Jerzemu Jankauowi, dr hab. Grzegorzowi Kozarze, dr hab. Krzysztofowi Kuziemskiemu, dr hab. Joannie Kwiatkowskiej, dr hab. Magdalenie Lange, dr hab. Natalii Marek-Trzonkowskiej, dr hab. Tomaszowi Mazurkowi, dr hab. Marii Mazurkiewicz-Bełdzińskiej, dr hab. Katarzynie Sikorskiej, dr hab. Jackowi Sznurkowskiemu, dr hab. Małgorzacie Świątkowskiej-Freund, dr hab. Bartoszowi Wasągowi i dr hab. Katarzynie Zorenio.

Dziekan Wydziału Farmaceutycznego wręczył dyplomy doktora habilitowanego nauk farmaceutycznych 3 doktorom: dr

**Rektor prof. dr hab. Janusz Moryś
zaprasza na uroczystość**

Dnia Wykładu

**która odbędzie się 13.12.2013 r. o godzinie 12
w Auditorium Primum im. Olgierda Narkiewicza
Atheneum Gedanense Novum.**

W programie:

- Wykład pt. *GMO – czyli inżynieria genetyczna we współczesnym świecie* wygłosi prof. Janusz Limon, tegoroczny laureat nagrody Ministra Zdrowia.
- Wręczenie nagród Rektora Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego za osiągnięcia naukowe, dydaktyczne oraz organizacyjne za rok 2012.
- Wręczenie nagród Rektora Uniwersytetu Medycznego dla studentów zaangażowanych w działalność kół naukowych.

hab. Agnieszce Jankowskiej-Kulawy, dr hab. Arkadiuszowi Piotrowskiemu i dr hab. Magdalenie Prokopowicz.

Prof. Moryś złożył gratulacje nowym samodzielnym pracownikom nauki i życzył im dalszych sukcesów naukowych.

Promocji 46 doktorantów Wydziału Lekarskiego dokonała dziekan Wydziału Lekarskiego prof. Maria Dudziak, 16 doktorantów Wydziału Farmaceutycznego – dziekan prof. Wiesław Sawicki, a 12 doktorantów Wydziału Nauk o Zdrowiu – dziekan prof. Piotr Lass. Doktoranci otrzymali dyplomy z rąk swoich promotorów, a tym, których promotorzy byli nieobecni, dyplomy wręczali dziekani. O oprawę muzyczną zadbał Chór Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego im. T. Tylewskiego pod dyktando mgr. Jerzego Szarafińskiego.

Unowocześniamy nauczanie studentów

Uroczyste otwarcie nowej Pracowni Pacjenta Symulowanego GUMed odbyło się 7 listopada br. z udziałem marszałka województwa pomorskiego Mieczysława Struka oraz rektora GUMed prof. Janusza Morysia. Mieści się ona w pięknie odrestaurowanym budynku nr 1 przy ul. Dębinki 7. Projekt poprawy jakości kształcenia studentów z wykorzystaniem symulacji medycznych otrzymał dofinansowanie z UE w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2007-2013 (konkurs 2.1_3). Całkowity koszt realizacji inwestycji wyniósł 3.998.250 zł. Zadanie przygotował i zrealizował zespół Zakładu Prewencji i Dydaktyki Katedry Nadciśnienia Tętniczego i Diabetologii (KNTiD) w składzie: koordynator dr hab. T. Zdrojewski, kierownik dr A. Ignaszewska-Wyrzykowska oraz przedstawiciele siedmiu jednostek administracji GUMed i pracownicy Referatu Realizacji Projektów Urzędu Marszałkowskiego. Nowe pracownice bardzo dobrze odzwierciedlają postęp, który dokonuje się w dydaktyce medycznej i nowoczesnym kształceniu studentów na kierunku lekarskim w Polsce i na świecie.

Relację z uroczystego otwarcia zaprezentowała TVP Gdańsk (od 12 min 37 s na stronie) <http://www.tvp.pl/gdansk/informacja/panorama/video/07112013-1830/12946334>.

Projekt realizowany był od października 2011 r. do września 2013 r. Wykonano prace budowlane, sanitarne, wentylacyjne, elektryczne, teletechniczne i informatyczne. Pomieszczenia wyposażono w sprzęt biurowy, elektroniczny (ekran, kamery, sprzęt nagłaśniający, rzutniki, drukarki, tablice multimedialne, kserokopiarki oraz zestawy komputerowe wraz z oprogramowaniem), pomoce dydaktyczne (elektrokardiografy, laryngoskopy, fantomy do iniekcji domięśniowych i podskórnych, manekiny do ćwiczeń, modele części ciała i zabiegowe do nauki, symulatory, urządzenia do symulacji odgłosów serca i płuc, ciśnieniomierze) oraz utworzono studio nagrań.

W nowej Pracowni znajduje się pięć gabinetów symulacyjnych wyposażonych w najnowocześniejszy sprzęt. Najdroższy fantom kosztował ponad 150 tys. zł. W gabinetach oraz dwóch pokojach lekarskich studenci Wydziału Lekarskiego, pod nadzorem doświadczonych specjalistów, będą nabywać umiejętności kliniczne niezbędne do pracy z chorymi w szpitalu klinicznym, bezpośrednio przy łóżku chorego. Wszystkie pomieszczenia posiadają kamery i zapewniają możliwość nagrywania szkolących się, a później odtwarzania i wspólnej analizy całego postępowania.

Symulacja medyczna to obecnie najszybciej rozwijający się dział edukacji medycznej z wykorzystaniem nowych technologii. W pracowniach symulacji wykorzystuje się standardowych pacjentów (aktorów i samych studentów, którzy uczą się na sobie) do nauki badania przedmiotowego i podmiotowego, prostych manekinów symulacyjnych do nauki opukiwania płuc, osłuchiwania serca, intubacji czy wkłucia dożylnego oraz najbardziej zaawansowanych technicznie symulatorów człowieka.

Nowoczesny fantom odpowiada na pytania, reaguje na terapię, którą mu zaordynujemy, np. zmianą rytmu serca widoczną w zapisie EKG. Imituje prawdziwego pacjenta: może się pocić, mrugać, z oczu płyną mu łzy, a źrenice reagują na światło. Zaawansowane fantomy służą nie tylko do ćwiczenia iniekcji, mierzenia ciśnienia, intubacji czy cewnikowania, ale przede wszystkim całościowo pojętej terapii, której nieodłącznym elementem jest współpraca zespołu lekarz – pielęgniarka – ratownik oraz reagowanie na zmiany stanu zdrowia chorego.

Głównym zadaniem symulacji medycznej jest poprawa bezpieczeństwa pacjentów. Jeszcze 20 lat temu podchodzono do takich ćwiczeń sceptycznie uważając, że nie można wiernie udawać człowieka. Jednak osiągnięcia tej dziedziny w ostatniej dekadzie zaprzeczyły tej tezie. Obecnie skomplikowane symu-

CRM

Crisis Resource Management (CRM) jest symulacją nagłych stanów klinicznych wymagających natychmiastowej reakcji i spójnego działania w zespołach lekarsko-pielęgniarskich. Stany te wymagają szybkich i skoordynowanych działań. Szkolenie obejmuje wybrane scenariusze, w których uczestnicy mają do czynienia z konkretną sytuacją kliniczną związaną ze stanem zagrożenia życia. Przy zachowaniu realizmu symulacji uczestnicy podejmują szereg decyzji, które na bieżąco modyfikują daną sytuację. Po zakończeniu scenariusza i nagraniu całego zdarzenia wykonywany jest *de briefing*, czyli odtworzenie zapisu nagranego podczas symulacji i jego omówienie.

SESAM

W Europie już w 1998 roku powstało Society in Europe for Simulation Applied to Medicine (SESAM). To Europejskie Towarzystwo Symulacji w Medycynie jest największym towarzystwem zajmującym się symulacją medyczną. Najbliższy europejski kongres SESAM odbędzie się w dniach 12-14 czerwca 2014 roku.

latory człowieka mogą kaszleć, krzyczeć z bólu, wymiotować i krwawić wywołując u studenta lub lekarza rzeczywisty stres i potrzebę natychmiastowego działania. Dzięki temu, później w warunkach rzeczywistych, można sprawniej pomagać chorym. W badaniach naukowych stwierdzono, iż szpitale, w których rozwinięty jest program edukacji i treningu z użyciem symulacji popełnia się mniej błędów.

dr hab. Tomasz Zdrojewski,
Zakład Prewencji i Dydaktyki

Prof. Bolesław Rutkowski doktorem *honoris causa* PUM

Nasz Szef – prof. Bolesław Rutkowski otrzymał doktorat *honoris causa* Pomorskiego Uniwersytetu Medycznego w Szczecinie. Uroczystość wręczenia wyróżnienia, tak ważnego dla każdego nauczyciela akademickiego, nadanego Mu przez Senat Pomorskiego Uniwersytetu Medycznego odbyła się 5 października br. podczas inauguracji roku akademickiego w szczecińskiej *Alma Mater*. Podobne wyróżnienie spotkało znanego na całym świecie biologa molekularnego z Uniwersytetu Cincinnati w Stanach Zjednoczonych – prof. Piotra Kulczyckiego.

Laudację wygłosił promotor w przewodzie naszego Szefa prof. Kazimierz Ciechanowski, kierownik Katedry i Kliniki Nefrologii, Transplantologii i Chorób Wewnętrznych PUM, a jednocześnie prorektor tej uczelni ds. klinicznych. Przedstawił w niej zasługi prof. Rutkowskiego dla rozwoju polskiej nefrologii oraz osiągnięcia przez tę dziedzinę wysokiego, rozpoznawalnego miejsca w nauce światowej. Nie zabrakło także wątków związanych z działaniami prof. Rutkowskiego na rzecz stworzenia przed ponad dwudziestu laty akademickiej nefrologii w Szczecinie. Na zakończenie prof. Ciechanowski wręczył naszemu Szefowi koło zamachowe z wygrawerowaną dedykacją *Wielkiemu Mechanikowi – Przyjaciele ze Szczecina*. Nawiązał w ten sposób do znanego twierdzenia nestora polskiej interny i nefrologii prof. Franciszka Kokota, który zawsze twierdził, iż *nefrologia jest kołem zamachowym medycyny*. Dyplom doktora *honoris causa* wręczył rektor PUM prof. Andrzej Ciechanowicz, który po odczytaniu łacińskiej formuły zwrócił się z osobistym przesłaniem do obu wyróżnionych. Dziękując za to ogromne wyróżnienie prof. Bolesław Rutkowski stwierdził, iż jako młody człowiek zdając maturę w Gorzowie Wielkopolskim rozważał jako miejsce studiów Szczecin, ale ostatecznie wybrał Gdańsk. Jednak dzięki obecnej uroczystości czuje się jak przystawowy Mahomet, który nie chciał przyjść do góry. No i góra przyszła do Mahometa. Przekazał też przesłanie dla młodzieży akademickiej, która rozpoczynała studia, aby zawsze postępowali zgodnie z zasadą: *Nie ma rzeczy niemożliwych, są tylko najwyżej trudne do realizacji*. Na koniec zacytował werset z prozy znanego pisarza Paulo Coelho: *Pamiętaj, jeśli czegoś bardzo pragniesz, to cały wszechświat sprzyja potajemnie, aby pomóc w realizacji Twego zamierzenia*. Warto

dodać, że w uroczystości poza najbliższą rodziną Profesora (żoną Krystyną, synami: Przemysławem z żoną Beatą i wnuczką Julią oraz Bartoszem) uczestniczyła duża grupa gości, wśród których nie zabrakło reprezentantów naszej gdańskiej *Alma Mater*. Obecni byli rektor prof. Janusz Moryś oraz kanclerz mgr Marek Langowski. Grono współpracowników z Kliniki reprezentowali prof. Alicja Dębska-Ślizień, doc. Barbara Bułto-Piontecka oraz prof. Tomasz Liberek. Spośród przyjaciół wymienić należy Irenę i Sławomira Bautembachów oraz Marię i Janusza Ostrowskich.

Cały Zespół Kliniki cieszy się z zaszczytu, który spotkał naszego Szefa, a jednocześnie traktujemy to jako wyróżnienie dla gdańskiej nefrologii oraz dla całej gdańskiej *Alma Mater*.

prof. Alicja Dębska-Ślizień,
Katedra i Klinika Nefrologii,
Transplantologii
i Chorób Wewnętrznych

Masz problem? Zapytaj!

Jednym z kolejnych elementów składających się na uczelniany system zapewnienia jakości kształcenia jest wdrożony we wrześniu br. Uczelniany System Wymiany Informacji o intrygującej nazwie *Mam problem*. Jest on dostępny pod adresem <https://mamproblem.gumed.edu.pl/>. Potrzeba posiadania takiego systemu oparta jest na przekonaniu, że każdy samoregulujący się system musi generować sygnały informujące o swoim działaniu. Taka informacja zwrotna służy usuwaniu błędów i niedociągnięć, a więc doskonaleniu. Założenia systemu, który funkcjonuje w bardzo delikatnej i wrażliwej sferze stosunków międzyludzkich, wzorowane były na rozwiązaniach funkcjonujących w Uniwersytecie w Edynburgu. System obsługuje całą społeczność akademicką, a więc dużą (ok. 10 000) populację ludzi. W obecnym kształcie jest szerszą płaszczyzną wymiany informacji niż tzw. pytania otwarte stosowane w latach ubiegłych w ankietach dydaktycznych *online*. Przyjęte rozwiązania pozwalają ponadto na ciągłe, a nie doraźne, reagowanie na zgłaszane problemy.

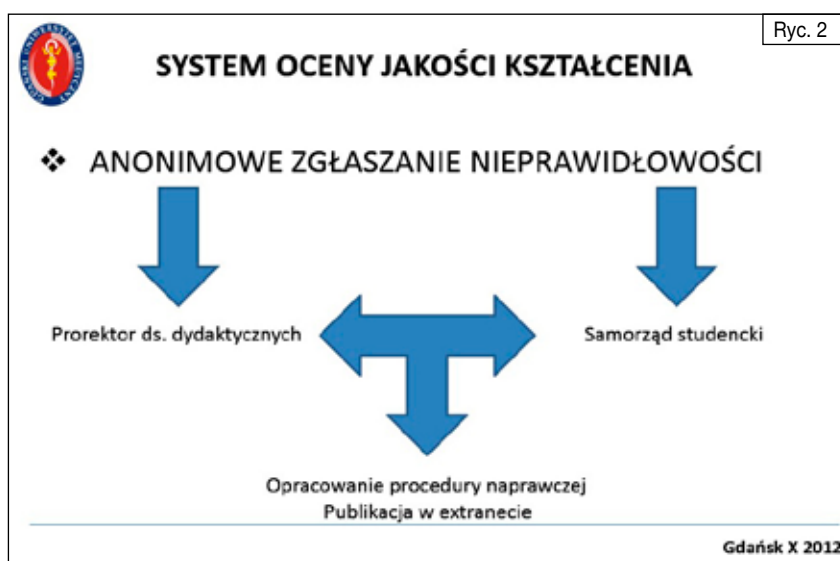
Dlatego też zasadniczą intencją organizatorów było zapewnienie transparentności wszystkich procedur i pełnej anonimowości osób zgłaszających problemy. To wydaje się być zasadniczym warunkiem powodzenia tego przedsięwzięcia. Transparentność procedur gwarantuje, że żaden z podniesionych problemów nie może zostać zamieciony pod dywan. Gwarancja pełnej anonimowości, która jest niezbędnym warunkiem tego, by żadne niemerytoryczne czynniki nie wpływały na swobodę wypowiedzi poszczególnych osób, została zrealizowana poprzez brak logowania w trakcie zgłaszania problemu.

Jak ten system działa? Każde zapytanie lub problem (ryc. 1) dociera równocześnie i niezależnie do dwóch adresatów: prorektora ds. studenckich i Uczelnianego Samorządu Studentów (ryc. 2). Ci dwaj adresaci wspólnie dokonują analizy zgłoszonego problemu i po uzgodnieniu stanowisk redagują odpowiedź, która publikowana jest przez pracowników Biura ds. Studenckich pod adresem <https://mamproblem.gumed.edu.pl/problems>. Dostęp do treści odpowiedzi wymaga logowania (login i hasło identyczne jak do extranetu GUMed).

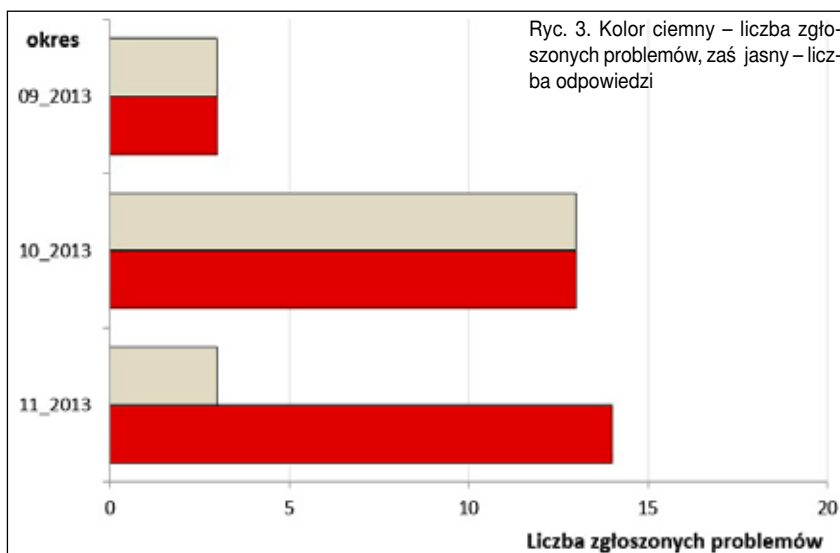
Wstępne rezultaty działania tego systemu, który rozpoczął funkcjonowanie 17 września br. wydają się być zachęcające. Do 26 listopada br. do systemu zgłoszono 30 pytań lub problemów (ryc. 3). Większość z tych kwestii była wyrazem zagubienia pytających w gąszczu informacyjnym Uczelni.

Ryc. 1

Ryc. 2

Ryc. 3. Kolor ciemny – liczba zgłoszonych problemów, zaś jasny – liczba odpowiedzi

Trudno dziś jeszcze przewidywać jak rozwinie się ten system w przyszłości, najbliższy czas to pokaże. Niewątpliwie zarówno sygnały płynące z systemu, jak i sposób reakcji na nie będą przedmiotem zainteresowania społeczności akademickiej. Można mieć nadzieję, że wyeliminowanie zgłaszanych nieprawidłowości wpłynie korzystnie na jakość kształcenia.

prof. Leszek Bieniaszewski,
prorektor ds. rozwoju i organizacji kształcenia

Rektorzy o rozwoju szkolnictwa wyższego

Rektorzy uczelni wyższych Pomorza zrzeszeni w Radzie Rektorów Województwa Pomorskiego spotkali się 18 listopada br. w Akademii Wychowania Fizycznego i Sportu z przedstawicielami władz województwa. Dyskutowano o bezrobociu wśród absolwentów uczelni oraz zapotrzebowaniu rynku pracy na poszczególne kierunki. Przedstawiono także możliwości edukacyjne pomorskich szkół wyższych. Spotkanie władz uczelni, samorządowców i parlamentarzystów pomorskich jest krokiem ku realizacji strategii kształcenia wyższego w województwie pomorskim.

Spotkanie dziekanów wydziałów lekarskich

W sercu Kaszub, we Wdzydzach Kiszewskich odbyło się w dniach 14-15 listopada br. pierwsze w Polsce spotkanie dziekanów wydziałów lekarskich polskich uczelni medycznych. Na zaproszenie dziekana Wydziału Lekarskiego GUMed prof. Marii Dudziak przyjechali dziekani kadencji 2012-2016: prof. Leszek Domański, dziekan Wydziału Lekarskiego z Oddziałem Nauczania w Języku Angielskim Pomorskiego Uniwersytetu w Szczecinie; prof. Irina Kowalska, dziekan Wydziału Lekarskiego z Oddziałem Stomatologicznym i Oddziałem Nauczania w Języku Angielskim Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku; prof. Jan Zejda, dziekan Śląskiego Uniwersytetu Medycznego; dr hab. Katarzyna Pawlak-Osińska, prof. UMKM, prodziekan Wydziału Lekarskiego Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu Centrum Medycznego w Bydgoszczy; prof. Marzenna Zielińska, prodziekan ds. rozwoju dydaktyki Wydziału Lekarskiego Uniwersytetu Medycznego w Łodzi, prof. Ryszard Maciejewski, dziekan I Wydziału Lekarskiego z Oddziałem Stomatologicznym wraz z prof. Krzysztofem Celińskim, prodziekanem

II Wydziału Lekarskiego z Oddziałem Anglojęzycznym Uniwersytetu Medycznego w Lublinie oraz prof. Maciej Misiótek, prodziekan Wydziału Lekarskiego z Oddziałem Lekarsko-Dentystycznym w Zabrzu Śląskiego Uniwersytetu Medycznego w Katowicach.

Spotkanie otworzył rektor prof. Janusz Moryś. Po powitaniu podzielił się z gośćmi informacjami o sytuacji uczelni medycznych w kraju. Gorącym tematem konferencji była wprowadzana od dwóch lat reforma kształcenia na wydziałach lekarskich uczelni medycznych, a także problemy związane z rekrutacją studentów. Koncepcja konferencji spotkała się z entuzjastycznym przyjęciem. Poruszane tematy zapoczątkowały proces wymiany doświadczeń i wypracowywania wspólnego stanowiska, które zebrani zmierzają przedstawić władzom uczelni. Podjęto decyzję ustalenia terminu kolejnego spotkania w marcu 2014 r. i kontynuowania cyklicznych spotkań w listopadzie każdego roku.

Przed hotelem Niedźwiadek, od prawej: prof. Leszek Domański, Wioletta Sikorska, prof. Irina Kowalska, prof. Jan Zejda, prof. Maria Dudziak, prof. Krzysztof Celiński, prof. Marzenna Zielińska, prof. Maciej Misiótek, dr hab. Katarzyna Pawlak-Osińska oraz prof. Ryszard Maciejewski

Niezwykła inicjatywa naszego absolwenta

Mgr farm. Błażej Kwiatkowski, absolwent Wydziału Farmaceutycznego Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego, a obecnie diakon kończący studia w Gdańskim Seminarium Duchownym jest pomysłodawcą leku, który w zawrotnym tempie robi karierę na świecie. Misericordynę, bo o niej mowa, dzięki arcybiskupowi Konradowi Krajewskiemu poleca papież Franciszek. Po spotkaniu na południowej modlitwie Anioł Pański na placu św. Piotra rozdano wiernym 30 tysięcy takich zestawów. W opakowaniu przypominającym preparat medyczny znajduje się różaniec, obrazek Jezusa Miłosiernego i ulotka. Zawiera ona informację o tym, że leku można używać raz dziennie albo ile dusza pragnie. Kuracja nie wymaga konsultacji z lekarzem ani farmaceutą.

Zwracając się do wiernych zgromadzonych w Watykanie, papież Franciszek z opakowaniem Misericordyny w ręku powiedział: – Chciałbym polecić Wam lekarstwo. To lekarstwo specjalne, po to, by konkretny wymiar nabrały owoce Roku

Błażej Kwiatkowski urodził się 21 grudnia 1983 r. w Gdańsku. Po ukończeniu I Liceum Ogólnokształcącego im. Mikołaja Kopernika w Gdańsku rozpoczął w 2002 r. studia na Wydziale Farmaceutycznym Akademii Medycznej w Gdańsku. Dyplom magistra farmacji otrzymał w 2008 r. na podstawie pracy pt. *Pomiary fluorescencji jako metoda analizy aktywności metabolicznej bakterii*. Po odbyciu praktyki zawodowej w aptece 1 października

2008 r. rozpoczął studia w Gdańskim Seminarium Duchownym afiliowanym do Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie. Obecnie jest na ostatnim roku studiów. 12 czerwca br. otrzymał sakrament święceń w stopniu diakonatu w Archidiecezji Gdańskiej.

Wiary, który zbliża się do końca. To lekarstwo złożone z 59 granulek dosercowych.

Misericordynę nazwał duchową pomocą, dzięki której szerzy się miłość, przebaczenie i braterstwo. – Nie zapomnijcie jej wziąć, bo robi dobrze na serce, duszę i jest dobra na całe życie – apelował.

Centrum Biotechnologii Molekularnej dla Zdrowego Życia

Ogromny sukces i nowa perspektywa rozwoju MWB

Czym jest MOBI4Health?

Międzyuczelniany Wydział Biotechnologii UG i GUMed uzyskał finansowanie nowego ważnego projektu rozwojowego o nazwie *Centrum Biotechnologii Molekularnej dla Zdrowego Życia* (akronim MOBI4Health). W Instytucie Biotechnologii UG przy ulicy Kładki 24 odbyło się 16 października br. sympozjum inauguracyjne, czyli tzw. *kick-off meeting*, projektu MOBI4Health na Wydziale. Wzięli w nim udział wszyscy lokalni uczestnicy tego przedsięwzięcia, łącznie z przedstawicielami placówek naukowych z Europy i USA, którzy już współpracują z grupami badawczymi na MWB bądź taką współpracę deklarują na najbliższą przyszłość. Otrzymanie na 3,5 roku, poczynając od 1 czerwca br., wsparcia z funduszy europejskich w tak znacznej wysokości (budżet całkowity 5,2 mln EUR, w tym dotacja UE 4,7 mln EUR) nie miało jeszcze miejsca na Wydziale, choć już wcześniej byliśmy beneficjentami Unii w mniejszym zakresie. Otrzymywaliśmy już bowiem znaczące dotacje na rozwój – w latach 1994-1997 na tworzenie podstaw działania Wydziału (program TEMPUS), a w latach 2003-2006 na podniesienie jego naukowej specjalizacji (program CENTRES OF EXCELLENCE, nasz *BioMoBiL*). Aktualny projekt jest pokłosiem długich starań o finansowanie strukturalne w ramach poziomej inicjatywy REGPOT z programu FP7, co oznacza podniesienie na wyższy poziom potencjału jednostek naukowo-badawczych znajdujących się w regionach konwergencji, czyli tam gdzie wysokość dochodu nie osiąga jeszcze 75% średniej wspólnotowej, a to oczywiście obejmuje cały nasz kraj. Takie wsparcie na podniesienie potencjału naukowego uzyskało w latach 2007-2011 trzynaście polskich jednostek badawczych (łącznie wsparcie z UE – 32,5 mln EUR), a w ramach ostatniego wezwania w konkursie 2012/2013 – 8 kolejnych jednostek (4 z Warszawy i po jednej z Krakowa, Łodzi, Wrocławia i Gdańska). Łączne wsparcie uzyskane z UE wyniesie około 31 mln EUR.

Wygrana w mocno obsadzonym konkursie jest znaczącym osiągnięciem Wydziału Biotechnologii, a w szczególności koordynatora Projektu – prof. Krzysztofa Bielawskiego i zgromadzonej wokół niego grupy inicjatywnej.

Cel Projektu

Celem Projektu jest uzyskanie kolejnego znaczącego wzrostu potencjału badawczego MWB UG i GUMed w dziedzinie biotechnologii molekularnej, tym razem opartej w dużej mierze na nowoczesnej analizie spektralnej mas cząsteczek biologicznych. Blisko 1,5 mln EUR przeznaczone zostanie na zakup najnowocześniejszego sprzętu do spektrometrii mas, który pozwoli na wypracowanie rozwiązań naukowych problemów z dziedziny biotechnolo-

gii służącej życiu i zdrowiu człowieka, zwierząt i środowiska. Technologia, na której skupiono się po licznych naradach ze specjalistami, pozwoli na wykonywanie innowacyjnych badań, w których identyfikacja małych i wielkich cząsteczek jest bardzo precyzyjna i dokonywana bezpośrednio na podstawie stosunku masy molekularnej do ładunku elektrycznego jonu (m/z). Ta technologia najlepsze wyniki daje w badaniach z zakresu biologii systemów takich jak: metabolomika, proteomika czy transkryptomika, a prowadzących do identyfikacji i określenia struktury pojedynczego związku czy też precyzyjnego ustalenia składu złożonych mieszanin związków.

Jak ten cel zamierzamy osiągnąć?

Niezwykle ważna dla realizacji Projektu będzie współpraca z wiodącymi europejskimi placówkami naukowymi. Dziesięć czołowych ośrodków z takich krajów jak: Francja, Grecja, Hiszpania, Niemcy, Wielka Brytania, Włochy zadeklarowało gotowość współpracy jako partnerzy instytucjonalni. Istniejące już więzi Wydział zamierza zacieśniać i rozwijać pod kątem szybkiego wypracowania rozwiązań o zdolnościach aplikacyjnych i patentowych. Priorytetem we współpracy z nowymi partnerami jest merytoryczne wsparcie rozwoju techniki spektrometrii mas w Gdańsku i włączenie jej do wiodących na Wydziale metod analitycznych. Będzie ona w przyszłości uzupełniać inne metody już u nas doskonale rozwinięte, a spodziewamy się po tej nowej technologii niezwykle wysokiej użyteczności w interpretacji danych.

Dzięki Projektowi kadrę naukową Wydziału wzmocni 6 nowych doświadczonych badaczy (5 zatrudnionych w Uniwersytecie Gdańskim i 1 w Gdańskim Uniwersytecie Medycznym)

Liderzy pakietów pracy i członkowie Międzynarodowego Komitetu Sterującego projektu MOBI4Health podczas sympozjum inauguracyjnego w Gdańsku 16 października 2013 r.

oraz 2 specjalistów spektrometrii mas, z których jeden będzie kierować laboratorium wyposażonym w ramach Projektu i dedykowanym dla tej techniki. Wszystkie te etaty będą w całości finansowane z budżetu Projektu. Konkursy otwarte dla kandydatów z całego świata niedługo zostaną rozstrzygnięte i wkrótce pierwsi zatrudnieni podejmą pracę. W ramach procedur przetargowych wyłoniono też dostawców aparatury spektrometrii mas i pozostałego wyposażenia, które wkrótce trafi do nowo utworzonej pracowni.

Opracowane zostaną strategie w zakresie uzyskiwania rozwiązań innowacyjnych w diagnostyce, w środkach oraz metodach ochrony zdrowia i środowiska, jak też zabezpieczania praw własności intelektualnej dla osiągnięć w tym zakresie. W tej dziedzinie zamierzamy korzystać zarówno z ekspertyzy ze strony partnerów europejskich, jak i od firm biotechnologicznych z USA.

ScanBalt Forum 2013

Organizacja międzynarodowych konferencji i warsztatów pod auspicjami MOBI4Health ma w zamierzeniu wymianę doświadczeń nt. stanu badań i aplikacji biotechnologii molekularnej w różnych dziedzinach życia. Taką rolę spełniła też organizowana równocześnie z *kick-off meeting* międzynarodowa konferencja nt. biotechnologii molekularnej i innowacji służących zdrowemu życiu, będąca jednocześnie *SCANBALT Forum 2013*. Otrzymała się ona w Filharmonii Bałtyckiej w Gdańsku w dniach 16-18 października br. Program konferencji był bardzo bogaty. Pierwszemu plenarnemu dniowi obrad przewodniczyła prof. Ewa Łojkowska. Prof. Wiesław Makarewicz przedstawił przybyłym gościom sylwetkę inicjatorce Wydziału – pierwszej damy polskiej biotechnologii prof. Anny Podhajskiej zmarłej w roku 2006. Następnie zaproszeni goście (prof. Stanisław Bielecki z Politechniki Łódzkiej, prof. Józef Dulak z Uniwersytetu Jagiellońskiego, prof. Jan Szopa-Skórkowski z Uniwersytetu Wrocławskiego, prof. Grzegorz Węgrzyn oraz dr hab. Tomasz Puzyn z Uniwersytetu Gdańskiego) mówili o najświeższych własnych osiągnięciach w dziedzinie biotechnologii molekularnej. W drugim dniu obrad pod przewodnictwem dziekana MWB prof. Igora Koniecznego odbyła się sesja plenarna pod egidą MOBI4Health. Referaty przedstawili znani goście z Europy i USA, a później w ramach warsztatu MOBI4Health pod przewodnictwem prof. Stanisława Ołdzieja, kierownicy kluczowych projektów naukowych na MWB (prof. Krzysztof Bielawski, prof. Igor Konieczny, prof. Krzysztof Liberek, prof. Jarosław Marszałek, prof. Krystyna Biełkowska-Szewczyk, prof. Ewa Łojkowska, dr Rafał Sądej, prof. Michał Obuchowski, dr Mariusz Grinholc, dr Anna Kawiak i dr Anna Żaczek) przedstawili strategie własnych badań i ich aktualny stan realizacji. Szereg równoległych spotkań warsztatowych, w tym sesje BIOINNOVATION i BIOBUSINESS oraz sesja plakatowa dopełniły całości. Można powiedzieć, że tym samym projekt MOBI4Health otrzymał już na starcie wartościowy silny bodziec do dalszego pomyślnego rozwoju.

Wyjście na zewnątrz

Aby spełnić wymogi polityki UE odnośnie upowszechniania procesu realizacji i wyników Projektu, sponsorowane będą zarówno kursy szkoleniowe w technikach spektrometrii mas dla wszystkich chętnych naukowców, jak i spotkania informacyjne na różnych poziomach, od popularyzacji prowadzonych badań dla uczniów, nauczycieli, mediów do szkoleń profesjonalistów z innych branż jak lekarzy, farmaceutów, polityków czy samorządowców. Wszystko to ma na celu wyjście na zewnątrz z ofertą współpracy w propagowaniu idei prowadzenia badań biotechnologicznych mających na celu zdrowie ludzi i dobro-

stan zwierząt i środowiska. Ta idea powinna kiedyś skutecznie usunąć różne obawy i uprzedzenia do biotechnologii i przyczynić się do zrozumienia korzyści płynących z tej nauki dla nowoczesnego społeczeństwa.

Co dalej?

Obchodzący XX-lecie swojego istnienia i funkcjonowania Międzyuczelniany Wydział Biotechnologii UG i GUMed konsekwentnie realizuje kolejne ambitne cele naukowe i dydaktyczne. Opisany wyżej kolejny, tym razem szczególnie znaczący, grant strukturalny z funduszy Unii Europejskiej istotnie wspomaga naszą działalność. Stało się to możliwe dzięki dziesiątkom wcześniejszych innych grantów na badania uzyskiwanych i realizowanych przez poszczególnych pracowników UG i GUMed. Wydział wzbogaca się też o dodatkowe pozaalgorytmowe środki na prowadzenie dydaktyki i przedsięwzięcia inwestycyjne. Uniwersytet Gdański jest jedną z czterech uczelni w Polsce, która otrzymała dofinansowanie na realizację inwestycji w ramach działania 13.1 Infrastruktura Szkolnictwa Wyższego z Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko. Całkowita wartość tej inwestycji przeznaczonej na nowy budynek MWB na terenie Kampusu Oliwa wynosi ponad 53 mln zł. Będzie miał on cztery kondygnacje naziemne i jedną podziemną (łącznie ok. 7,9 tys. m²). Znajdą się w nim specjalistyczne laboratoria, m.in. bioinformatyczne, analiz biomolekularnych, zespół fitotronów, laboratorium o podwyższonych wymaganiach czystości i szczelności, laboratorium izotopowe i pracownie do badań rozwojowych. W budynku znajdują się również nowoczesne pomieszczenia ogólnego przeznaczenia dla studentów, doktorantów i pracowników etatowych, m.in. laboratoria dydaktyczne, sale seminaryjne, pracownice komputerowe, audytorium na 180 osób, pomieszczenia dla kół studenckich, czytelnia, sala Rady Wydziału. Pracownice komputerowe będą w pełni wyposażone – łącznie w budynku będą dostępne 123 stanowiska ICT. Prace budowlane rozpoczną się w lipcu przyszłego roku, zaś termin zakończenia budowy i rozpoczęcia zajęć w nowym budynku planowane jest w październiku 2015 roku.

prof. Andrzej C. Składanowski,
Katedra Biotechnologii Medycznej,
kierownik Zakładu Enzymologii Molekularnej

prof. Krzysztof Bielawski

koordynator projektu MOBI4Health
Międzyuczelniany Wydział Biotechnologii UG i GUMed
ul. Kładki 24, 80-822 Gdańsk
tel. +48 58 523 63 14
e-mail: bielawski@biotech.ug.edu.pl
<http://www.mobi4health.ug.edu.pl>

mgr Izabela Raszczyk

kierownik projektu MOBI4Health
Międzyuczelniany Wydział Biotechnologii UG i GUMed
ul. Kładki 24, 80-822 Gdańsk
tel. +48 58 523 64 06
e-mail: i.raszczyk@biotech.ug.edu.pl

prof. Andrzej C. Składanowski

lider pakietu pracy WP6
w projekcie MOBI4Health
e-mail: acskla@gumed.edu.pl

Laureaci konkursu prac magisterskich

Mgr Barbara Kutryb-Zajac, doktorantka w Katedrze i Zakładzie Biochemii zajęła pierwsze miejsce w tegorocznym konkursie prac magisterskich Oddziału Medycyny Laboratoryjnej, który odbył się 29 października br. Nagrodzono ją za pracę pt. *Katabolizm nukleotydów adeninowych na powierzchni zastawek serca* wykonaną pod kierunkiem dr. hab. Ryszarda Smoleńskiego. Barbara Kutryb-Zajac została również laureatką Nagrody Publiczności ufundowanej przez studencką organizację Forum Analityków Medycznych. Drugie miejsce zajął mgr Maciej Jaśkiewicz, doktorant w Katedrze i Zakładzie Chemii Nieorganicznej, za pracę pt. *Aktywność lipopeptydów w stosunku do biofilmu gronkowcowego* wykonaną pod kierunkiem prof. Wojciecha Kamysza. Trzecie miejsce przypadło *ex aequo* mgr Darii Lewandowskiej, która pod opieką dr. hab. Joanny Stańczak z Zakładu Parazytologii Tropikalnej wykonała pracę pt. *Puszcza Kampinoska jako potencjalny teren ryzyka zachorowania na riketsjozy z grupy gorączek plamistych* oraz mgr Joannie Skibickiej za pracę pt. *Rozpoznawalność elementów osadu moczu w polskich laboratoriach na podstawie wyników kontroli zewnętrznej* wykonaną w Zakładzie Chemii Klinicznej pod kierunkiem dr. Barbary Kortas-Stempak i prof. Mirosławy Szczepańskiej-Konkel.

Laureatom Konkursu serdecznie gratulujemy. Organizatorzy dziękują też recenzentom i członkom komisji za wysiłek włożony w ocenę prac oraz prezentacji.

Nagrody, których sponsorem byli: Dziekan Wydziału Farmaceutycznego, Krajowa Izba Diagnostów Laboratoryjnych, Systemy Oceny Wiarygodności Analiz Medycznych SOWA-med oraz

Laboratoria Medyczne Bruss zostały wręczone podczas dyplomatorium, które odbyło się 15 listopada br. w Auditorium Maximum Wydziału Farmaceutycznego.

dr hab. Barbara Lewko,
Katedra i Zakład Patofizjologii Farmaceutycznej

Dr Łukasz Balwicki członkiem międzynarodowego zespołu

Dr Łukasz Balwicki, asystent z Zakładu Zdrowia Publicznego i Medycyny Społecznej został członkiem grupy roboczej ds. zasobów ludzkich w zdrowiu publicznym. Zespół powstał w strukturze Stowarzyszenia Szkół Zdrowia Publicznego Regionu Europejskiego (ASPHER) w związku z partnerstwem tej organizacji z WHO przy realizacji strategii dla regionu europejskiego Health 2020. Zespół ten w latach 2013-2016 będzie pracował nad wytycznymi dla krajów członkowskich w zakresie oceny i planowania rozwoju kadr. W ramach realizacji zadania przewidziane są w 2014 r. spotkania robocze, m.in. w Gdańsku. Grupa będzie analizowała wybrane kraje szukając optymalnych rozwiązań dla podkreślenia roli zdrowia publicznego w systemach zdrowotnych. Jednym z pierwszych jest Polska, której wstępna ocena została zaprezentowana podczas prekonferencji ASPHER w toku Europejskiej Konferencji Zdrowia Publicznego, która odbyła się w dniach 12-16 listopada br. w Brukseli. GUMed jest członkiem ASPHER od 2012 r.

Kolejny sukces naszego kardiologa

Dr Miłosz Jaguszewski z I Katedry i Kliniki Kardiologii został laureatem grantu szkoleniowego w dziedzinie kardiologii interwencyjnej przyznanego przez European Association of Percutaneous Cardiovascular Interventions (EAPCI) – Interventional Fellowship. To drugi grant Miłosza Jaguszewskiego przyznany przez strukturę European Society of Cardiology (ESC). Pierwszy uzyskał w 2011 roku.

Dr Jaguszewski został wyróżniony nagrodą EAPCI jako jeden z trzech Europejczyków, obok dr. Stylianos Pyxarasa z Belgii oraz dr. Ramona Rodriguez z Hiszpanii. EAPCI przyznało również dwa granty naukowe, których laureatami zostali Elena Guerra z Włoch oraz Ernest Spitzer z Hiszpanii.

Podczas ceremonii otwarcia tegorocznego kongresu EuroPCR profesor J. Fajadet, prezydent EAPCI zaznaczył, że ważnym elementem działania EAPCI jest umożliwienie młodym adeptom kardiologii inwazyjnej rozwoju w najlepszych ośrodkach Europy. Granty są przyznawane na podstawie przedstawionych aplikacji zawierających propozycje projektu naukowego oraz osiągnięć międzynarodowych kandydatów.

Każdego roku EAPCI honoruje rocznymi grantami naukowymi i treningowymi młodych adeptów kardiologii inwazyjnej z krajów członkowskich ESC, którzy chcą poszerzyć swoją wiedzę oraz umiejętności poza granicami macierzystego kraju. Celem szkolenia jest włączenie młodych kardiologów w aktywności EAPCI m.in. poprzez aktywny udział w corocznym kongresie interwencyjnym EuroPCR w Paryżu.

Więcej na stronie www.escardio.org

Muzeum GUMed uczestniczyło w Europejskim Dniu Dziedzictwa Akademickiego

Pożegnanie z wystawą *Tajemnice z muzealnej półki*, podróż po wybranych europejskich muzeach uczelnianych oraz tradycyjnie prezentacja nowych eksponatów – takie atrakcje czekały na tych, którzy zdecydowali się odwiedzić 23 listopada br. Muzeum GUMed.

Spotkanie odbyło się z okazji przypadającego na 18 listopada Europejskiego Dnia Dziedzictwa Akademickiego, który obchodzony jest od 2010 r. z inicjatywy Rady Europy oraz UNIVERSEUM – European University Heritage Network. Jego celem jest podniesienie świadomości na temat znaczenia dziedzictwa uniwersyteckiego.

Europejskie uczelnie dysponują bibliotekami, archiwami oraz zbiorami o wielkiej wartości dla kultury, nauki i historii. Poprzez stulecia dziedzictwo i tradycja uniwersytecka jest nieodzownym czynnikiem postępu i kultury. W dobie dynamicznych zmian w nauce i technice niezwykle istotnym jest opieka i upowszechnianie wiadomości na temat najnowszej historii uczelni i nauki, a także odniesienie ich do wspomnianych już wieków tradycji.

Z okazji Europejskiego Dnia Dziedzictwa Akademickiego organizowane są specjalne wystawy, konferencje, seminaria przybliżające dorobek uniwersytetów.

W poniedziałek, 18 listopada 2013 r., w Muzeum Politechniki Warszawskiej została otwarta wystawa plakatów pt. *Muzea uczelniane – JESTEŚMY*, która jest kolejnym owocem rozpoczętej w zeszłym roku współpracy muzeów polskich uczelni, również Muzeum GUMed. Ekspozycja będzie prezentowana w kolejnych miastach, trafi również do Gdańska, prawdopodobnie wiosną przyszłego roku.

O wystawie i muzeach uczelnianych więcej informacji uzyskać można na stronie <http://muzeauczelniane.pl/>

dr Marek Bukowski,
Muzeum GUMed

Pierwszy taki zabieg na Pomorzu

Lekarze z Katedry i Kliniki Chirurgii Szcękowo-Twarzowej i Stomatologicznej kierowanej przez prof. Adama Włodarkiewicza przeprowadzili we współpracy z prof. Marcinem Kozakiewiczem (UM w Łodzi) w dniu 9 października br. pierwszy na Pomorzu zabieg całkowitej resekcji i rekonstrukcji stawu skroniowo-żuchwowego z wykorzystaniem sztucznej protezy stawu. Do tej pory w kraju wykonano jedynie kilka tego typu operacji. Zabieg u 30-letniego pacjenta polegał na usunięciu struktury zniszczonego procesem rozrostowym stawu i

zastąpieniu go sztucznymi elementami, które w pełni rekompensują funkcję zdrowego stawu skroniowo-żuchwowego, umożliwiając pacjentowi powrót do pełnej aktywności w okresie 6 tygodni po zabiegu. Operację przeprowadził zespół w składzie: prof. Marcin Kozakiewicz, dr Marcin Niekra i dr Piotr Chomik. Udana implantacja protezy stawowej oraz krótki czas re-

konwalescencji pozabiegowej pozwalają mieć nadzieję, że tego typu procedury chirurgiczne na stałe zagospodzą w katalogu procedur wykonywanych w Katedrze i Klinice Chirurgii Szcękowo-Twarzowej i Stomatologicznej.

□

Piękny jubileusz zasłużonego chirurga Profesora Jerzego Dybickiego

Uroczyste posiedzenie Oddziału Gdańskiego Towarzystwa Chirurgów Polskich w dniu 25 października br. poświęcone było w całości jubileuszowi 90 urodzin prof. Jerzego Dybickiego.

Bogaty program rozpoczęła o godz. 10 uroczysta msza św. w Bazylice Mariackiej, podczas której piękną homilię wygłosił abp. Tadeusz Gocłowski. Następnie o godz. 11 w sali wykładowej im. Zdzisława Kieturakisa w Centrum Medycyny Inwazyjnej licznie zgromadzili się zaproszeni goście, władze Uczelni z rektorem prof. Januszem Morysiem na czele oraz członkowie Oddziału Gdańskiego TChP. Uroczystość otworzył dr Zoran Stojčev, przewodniczący Oddziału Gdańskiego TChP. W ciepłych słowach Jubilatowi powitał prof. Zbigniew Śledziński, przypominając Jego zasługi i najważniejsze dokonania na polu zawodowym. Dr hab. Dariusz Zadrozny, niegdyś bliski współpracownik Jubilatowi, w pięknym, pełnym ciepła i bardzo osobistym wystąpieniu przypominał burzliwą i pełną nagłych zwrotów drogę życiową Profesora. Od dzieciństwa spędzonego w rodzinnym Nowogrodku poprzez lata okupacji niemieckiej i działalność konspiracyjną, udział w Powstaniu Warszawskim, następnie powojenne studia lekarskie w Uniwersytecie Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie. Tam Jubilat poznał swoją przyszłą małżonkę, Danutę Hillerówną, dzięki czemu los zawiódł Go do Akademii Lekarskiej w Gdańsku. Przedstawił także skomplikowaną ścieżkę Jego kariery chirurgicznej od zaintere-

sowań urologią poprzez torakochirurgię aż do chirurgii serca i naczyń. Z wielkim podziwem i uznaniem opisał też bogatą działalność pisarską Profesora i Jego niezwykle zamiłowania kolekcjonerskie. Wystąpienie dr. hab. D. Zadroznego zostało przez zebranych nagrodzone gromkimi brawami, których właściwym adresatem był wzruszony Jubilat.

Następnie przyszedł czas na przemówienia przybyłych współpracowników i przyjaciół. Swoimi wspomnieniami dotyczącymi osoby Jubilatowi podzielił się prof. Roman Kaliszan, prof. Andrzej Kopacz, prof. Kazimierz Krajka i prof. Jan Skokowski. Prof. Wiesław Makarewicz przekazał Jubilatowi dyplom gratulacyjny od Klubu Seniora, a dr hab. Stanisław Hać ofiarował do kolekcji Jubilatowi, w prezencie od członków Oddziału Gdańskiego TChP, specjalnie wykonany na tę okazję brelok z logotypem Oddziału. Jubilat wraz z życzeniami i gratulacjami otrzymał wiele pięknych bukietów kwiatów.

Prof. Jerzy Dybicki, prawdziwie wzruszony, podziękował przybyłym gościom i organizatorom tego wydarzenia.

Po zamknięciu posiedzenia przez przewodniczącego dr. Z. Stojčeva na sali długo jeszcze trwało składanie przez licznie zgromadzonych przyjaciół życzeń i gratulacji oraz wykonywanie pamiątkowych fotografii. W godzinach popołudniowych Oddział Gdański TChP podejmował Jubilatowi wraz z gronem Jego przyjaciół obiadem w restauracji Brovarnia na Motławę.

wego medalu Jubileuszu X-lecia Usteckich Dni Onkologicznych. Przyjąłem też ze stosownym uśmiechem okolicznościowe wyróżnienie przekazane mi przez mego przyjaciela rektora Wiesława Makarewicza w imieniu Klubu Seniora naszej Uczelni.

Dziękuję gorąco wszystkim moim kochanym kolegom i przyjaciołom za przybycie, a szczególnie dziekan Marii Dudziak, przyjaznym mi od wielu lat księdzu arcybiskupowi Tadeuszowi Gocłowskiemu i księdzu Tadeuszowi Heblowi, moim najdroższymi uczniami i Alicji Stolarczyk, która redagowała i wydała dwie moje pierwsze książki w *Via Medica*, a także członkom mej rodziny oraz kochanym moim byłym pacjentom, z którymi spotkałem się przed laty na sali operacyjnej i Ewie Jaskulskiej, właścicielce firmy Sefer, w której wydrukowano trzytomowe dzieło Jurka Dybickiego, chłopca z dalekiego Nowogrodka, który chciał zostać chirurgiem.

Wielce Szanowny Panie Przewodniczący, Drodzy i Kochani Rektorzy oraz wszyscy zebrani

Zgodzić się ze mną, że mam w tej chwili pełne prawo być bardzo wzruszony przebiegiem i tematem tego zebrania. Wśród goniłwy myśli uświadomiłem sobie, że nadane mi przez niebiosa zadania wykonałem w pełni i już pora, abym szykował się do drugiego etapu istnienia w tym wszechświecie, w formie boskiej cząstki elementarnej, zwanej dziś bozonem Higgsa. Cieszę się jednak szczególnie, że nieznana jest mi liczba dni danych przez Stwórcę.

Zanim odejdę od pulpitu pragnę gorąco podziękować profesorowi Zbigniewowi Śledzińskiemu i docentowi Darkowi Zadroznemu za współudział w organizacji uroczystości i wygłoszenie powitania i prelekcji oraz wszystkim osobom, które zabierały głos w tej pięknej sali noszącej imię mego nauczyciela Zdzisława Kieturakisa.

Składam też głębokie podziękowanie doktorowi Zoranowi Stojčevowi za zorganizowanie tego zebrania i wręczenie mi hono-

Szanowny Panie Profesorze,

Z przyjemnością przypominam sobie dzień, w którym prosiłem, abyś w czasie uroczystego posiedzenia Oddziału Gdańskiego Towarzystwa Chirurgów Polskich zamiast na miejscu zarezerwowanym na proscenium usiadł w pierwszym rzędzie audytorium. Najpierw trzeba było znaleźć Ci miejsce – tak wielu przyszło Cię uhonorować w Twoje 90 urodziny, ale za to potem obserwowanie Twojej twarzy dało mi więcej satysfakcji niż niejedna udana operacja. Przypominałem Ci, a właściwie to wszystkim, którzy Cię znają, niektóre epizody Twego życia, przede wszystkim te, które każą mi o Tobie myśleć w kategorii Mistrza. Teraz, na gościnnych łamach *Gazety AMG* pozostawię w formie listu może nieco trwalszy ślad.

Urodziłeś się w roku 1923 jako dziecko płci męskiej, jak mniemam z Twoich dalszych losów, w Baranowiczach, obecnie poza granicami Rzeczypospolitej. Następnie wraz z Rodzicami szlifowałeś bruki mickiewiczowskiego Nowogródka. Ojciec Twój starał się zapewnić byt zarówno rodzinie, jak też podopiecznym miejscowego szpitala, co z pewnością nie pozostało bez wpływu na Twoje dalsze wybory. Mama kochała Cię takim, jakim byłeś, co też odcisnęło ślad na Twojej psychice, dając Ci pewność siebie i zdolność kierowania swoim losem. Po latach względnie tłustych, gdy po prostu dojrzewałeś ucząc się (jak wspominasz – średnio) w kolejnych instytucjach edukacyjnych, nadszedł rok 1939. Rok początku, jak to określają psycholodzy, pierwotnego lęku prawie całej populacji, kiedy zabrano Ci Ojca, a Ty sam musiałeś uchodzić do Lublina, wówczas okupowanego przez wroga mniej zaciekle z Tobą walczącego. Nie znaczy to, że jako pełnoprawny, 16-letni mężczyzna nie próbowałeś zmierzyć się z wrogiem. Próbowano Cię odizolować od konspiracji, poszedłeś więc tam, gdzie wydawało Ci się, że przysłużyś się dobrze Ojczyźnie (zważ, że piszę wielką literą!) – do Miecza i Pługa. Skończyłeś szkołę średnią – technikum chemiczne, a kiedy okazało się, że Miecz i Pług został zdradzony Niemcom, znów uciekłeś – tym razem do Warszawy. Już jako 20-latek zająłeś się sprawami naprawdę ważnymi – pozytywistyczną pracą nad sobą. Uczyłeś się w ramach

czegoś, co nazywano tajnymi kompletami (trochę śmieszna nazwa, nie uważasz?) w Szkole Zaorskiego – niby to sanitariuszy, a jednak lekarzy. W 1944 roku, kiedy wybuchło Powstanie Warszawskie zaliczyłeś już 2 lata. Powiem Ci w tajemnicy, że kiedy ja skończyłem drugi rok studiów, mój Ojciec kazał mi stanąć przed lustrem i powiedzieć sobie: Dzień dobry Panie Doktorze. Poczuliście się wtedy też powołani do obrony zdrowia i życia powstańców, a jako „Alex” wyszedłeś z Powstania bez szwanku. Nie można tego powiedzieć o Twojej przygodzie z partyzantką, kiedy jako „Jaksa” udzielałeś pomocy rannym towarzyszom broni. Zakończyłeś walkę postrzelony w twarz, ale za to mogłem po latach przeczytać o Tobie w pamiętnikach z walk partyzanckich wydanych w Londynie. Twój dowódca, Józef Wyrwa (ps. „Stary”) tak pisał o Tobie: ...przy dowództwie pułku był lekarz, ppłk. „Chudy”. Miał on do pomocy młodego lekarza czy też studenta medycyny. Zdaje się, że w ostatnich, najważniejszych akcjach ppłk. „Chudy” nie był obecny, nie widziałem go, zastępował go ów młody lekarz... To niezwykłe, że „Jaksa” w tylko kilka miesięcy zasłużył sobie na takie zapamiętanie. Nie kłaniałeś się kulom, Profesorze, dobrze zapamiętałem, że urodził się chłopiec. A potem, po krótkiej rehabilitacji w Końskich pojawiłeś się w Lublinie, bo tam mogłeś kontynuować realizację marzenia o staniu się pełnoprawnym lekarzem. Poznałeś tam kobietę Twojego życia i po kolejnych, nawet nie dwóch latach – w grudniu 1945 r. zdobyłeś upragniony dyplom lekarza. Teraz przyszła pora na realizację kolejnego marzenia – bycia chirurgiem. Obok Pani Danuty to była przyczyna dla której Ty, urodzony na Kresach, wybrałeś Gdańsk. Widziałeś tu Mistrza (czy każdy musi go mieć?), profesora Kornela Michejdę, do którego ciągnął Cię Twój intelekt, ale może jeszcze bardziej serce. Musiałeś jeszcze udowodnić zdolności organizując Zakład Fizjologii, ale już w roku 1947 cieszyłeś się etatem w wymarzonej Klinice. Zająłeś się urologią – pod bezpośrednim nadzorem dr. Tadeusza Lorenza zbierałeś materiał na swój doktorat. Jeszcze wtedy nie miałeś pewnie pojęcia, że świat gdańskiej chirurgii czeka za rok gwałtowna wolta. Profesor Michejda odszedł do wymarzonego Krakowa, tu pojawił się Twój nowy Mistrz – prof. Kazimierz Dębicki, torakochirurg. I w jednej chwili, po 18 miesiącach, zamiast wypatrywać na zdjęciach kamieni nerkowych zacząłeś widzieć głównie jamy gruźlicze. Upór sprawił, że nie zaprzepaściłeś swego zapału, w 1949 r. obroniłeś doktorat, jeszcze urologiczny, a w 1950 r. pojawiły się pierwsze 4 poważne drukowane prace, po 2 z dziedziny urologii i torakochirurgii. Jako 29-letni chirurg, po 4 latach rozwoju w obszarze klatki piersiowej wzięłeś na klatę kolejne wielkie wyzwanie – każdego tygodnia piątkowe operacje w Dzierżynie. Pracowałeś tak od roku 1952 przez 20 lat, współtworząc tam ośrodek kliniczno-naukowy. Na szczęście dla nas wszystkich nie zostałeś mianowanym docentem w wieku lat 30 – musiałeś do wszystkiego dojść samodzielnie. Wiem, że nie wszyscy docenci z nadania byli mało wartościowi, ale prawdziwy szlif nie pojawia się na diamencie szybko, trzeba nad nim popracować. Ty pracowałeś nad swoim talentem tak, że Fundacja Rockefellera w 1958 roku zafundowała Ci roczny wyjazd do Stanów Zjednoczonych do Uniwersytetu Vanderbilta w Nashville. Tego czasu też nie zmarnowałeś – spotkałeś tam kolejnego Mistrza, który nauczył Cię doświadczalnej pracy naukowej i znalazłeś przyjaciół. Jednego z nich – Oskara Balchuma, dane było mi poznać jeszcze wiele lat później w Polsce. Twoje ówczesne dokonania w badaniach nad fizjologią oddychania i zastosowaniem izotopów złota funkcjonują w nauce do dziś. Po ponad 50 latach Twoje nazwisko widnieje wśród cytowanych autorów zarówno rozprawy habilitacyjnej z Irkucka, jak i pracy w *Critical Review in Oncology/Hematology* z 2011 roku, a nawet rekomendacji Unii Europejskiej z 2009 roku. Jak na nowoczesną naukę, 50-letni żywot ogłoszonych prac wskazuje na ich przełomowy charakter. Po powrocie do kraju inkorpo-

rujesz do praktyki klinicznej nawet wydawałoby się takie drobiazgi, jak „kominki” z radiologami, bez których obecnie trudno sobie wyobrazić życie. Jako czterdziestolatek zostajesz doktorem habilitowanym, pracujesz w cieniu swego Mistrza – prof. Kazimierza Dębickiego, który widząc, że nawet jego postawna figura nie jest w stanie całkowicie zaciemnić Twego raczej szczupłego ciała, pozwala Ci na błyskawiczne wprowadzanie nowych metod do leczenia. Twój zapał do nowości znam jeszcze z późniejszych czasów. Twoje cotygodniowe wypadki do biblioteki wykorzystywaliśmy, aby sobie rano pooperować. Nie jestem pewien czy już wtedy funkcjonował Twój cywilny pseudonim pokazujący tempo twego życia – „Ścigany”, ale to tempo było wielkie. Nowe metody wprowadzałeś w miesiące po ich publicznym zaistnieniu w literaturze – tak było wtedy (metoda Clagetta w 1963 r.), jak i za moich czasów w latach 80. i 90. Stany Zjednoczone upomniały się o Ciebie po raz drugi w 1966 r. Spotkałeś tam swego ostatniego, jak mniemam, Mistrza. Pozwoliłeś mi kiedyś obejrzeć zapiski z tego roku pracy u Michaela DeBakeya, bo to o nim mowa. Notowałeś niemal każdy ruch ręki tego znakomitego kardiochirurga i chirurga naczyniowego po to, aby przeszczepić tę technikę na polski grunt. Przecież do dziś funkcjonuje wśród Twoich uczniów i uczniów Twoich uczniów pojęcie „szwu Houston”, który stamtąd przecież pochodził. Kiedy wróciłeś, okazało się, że nie bardzo masz miejsce, na które zasługujesz w „swojej” Klinice. Wymknąłeś się z cienia zapewne za bardzo. I tak, w roku 1968 odszedłeś od swego polskiego Mistrza i powędrowałeś drogą wyznaczoną przez Mistrza z Ameryki. Przystałeś zajmować się płucami, bardziej interesowało Cię serce i naczynia krwionośne. A kiedy wojny na szczytach władzy w PRL doprowadziły do wydawania Żydom paszportów w jedną stronę i Twój szef, docent Taubenfliegel, zmuszony był w środku wakacji do opuszczenia kraju, zająłeś jego miejsce jako p.o. kierownik dużej, wieloprofilowej Kliniki Chirurgicznej. I nie przestałeś nim być już do emerytury w roku 1994. Już wtedy pewnie byłeś gotowy, by być moim Mistrzem, ale ja miałem zaledwie 6 lat i wiedziałem tylko, że chcę być lekarzem. W roku 1970 przeżyłeś kolejną reorganizację gdańskiej chirurgii. Utworzono twór zwany Instytutem Chirurgii, w ramach którego prowadziłeś I Klinikę Chirurgii Ogólnej. I to w roku 1970 wyjmowałeś, jak za partyzanckich czasów, kule z ciał postrzelonych stoczniovców. Miałeś szybki umysł i nogi, ale także wielką swobodę w doborze metod leczenia. To Tobie zawdzięczamy wprowadzenie po raz pierwszy w Polsce nowatorskiej metody leczenia chirurgicznego nadciśnienia wrotnego (to mój późniejszy „konik”). Metoda *non-shunt* – przez lata jest stosowana do leczenia krwawień z żyłaków przełyku. Tobie zawdzięczamy rozpowszechnienie w Gdańsku staplerów do szwu mechanicznego, chirurgii bariatrycznej, a później przeszczepów nerek (choć to wspólnie z moim kolejnym Mistrzem, Twoim wychowankiem, Wojciechem Gacykiem). No i chirurgia dróg żółciowych – te skomplikowane wprowadzanie śluzówki w metodzie Smitha do dziś mi się śni jako koszmar. Habilitowało się u Ciebie pięciu wychowanków – trzech z nich zostało profesorami i kierownikami Klinik: Jerzy Lipiński, Wojciech Gacyk i Kazimierz Krajka. Dwaj pozostali też prowadzili oddziały – Oskar Jankau w Redłowie, a Zygmunt Jackiewicz objął we władanie Zaspę. Doktorantów trudno mi dziś zliczyć, bo nawet jeśli kogoś oficjalnie doktoryzował któryś z Twoich

uczniów, to przecież często osobiście doglądałeś postępu prac i dokonywałeś niezbędnych korekt. W roku 1985 przyjąłeś mnie do pracy. Zapamiętam ten dzień do końca życia. Nie, że taki wzruszający, nie. Nie zapomnę jak lustrowałeś mnie od stóp do głów, zaglądałeś w okulary pod światło, macałeś moje mięśnie i (uff) nie zbadałeś mnie *per rectum* (bo tak się kiedyś kupowało niewolnika w Grecji)! Tak, podkupiłeś mnie od docenta Lipińskiego i masz mnie do dzisiaj. Nie byłeś wtedy już bardzo młody ciałem, lecz duch rozpierał Cię zawsze nastoletni. No i jak to prawdziwy mężczyzna miałeś coraz droższe zabawki. W wieku prawie 70 lat kupowałeś ze mną za setki milionów złotych i dziesiątki tysięcy dolarów sprzęt do laparoskopii. Zebrałiśmy o niego w Rafinerii, wystrojeni w garnitury, zwiedzając ten zakład w towarzystwie prezesa Dyrki. A potem przyszła pora na szkolenia (pamiętasz Profesorze tę biedną świnkę, która miała zawiązaną podwiązkę na aorcie?) i operacje laparoskopowe. Widziałem wielu renomowanych chirurgów-laparoskopistów, którzy zabrali się za tę metodą w późnym wieku, żaden, nawet najstarszy, nie miał takiego wyczucia przestrzeni jak Ty. Operowaliśmy płuca torakoskopowo, potem przyszła pora na Nisseny i inne. U Mariana Łukiańskiego na szafce do dziś stoi wygrawerowana plakietka, którą mu ofiarowałeś po naszym pierwszym udanym zabiegu. Kiedy przyszła pora na emeryturę, nie bez żalu, bo wciąż w pełni sprawny, oddałeś Klinikę swemu wybitnemu uczniowi – Wojciechowi Gacykowi, kontynuującemu Twoje badania w dziedzinie nadciśnienia wrotnego i transplantologii. Z tego pnia i ja się wywodzę. A kiedy w roku 1997 profesor Gacyk odszedł do krainy wiecznych operacji wspomagałeś jego następcę, ówczesnego docenta Śledzińskiego w objęciu władania nad obcym mu ciałem. Rozpisałem się trochę, wiem. A przecież to tylko Twoja zawodowa strona. Twoja działalność w towarzystwach naukowych została doceniona wręczeniem Ci odznaczenia dostępnego naprawdę nielicznym – otrzymałeś od PTL tytuł „*Medicus Nobilis*” jako pierwszy z Pomorza. Trudno Ci zastać w domu, tak rozliczne masz do dziś obowiązki. Zdrowie Ci wciąż dopisuje, jak widzę, choć musiałeś już korzystać z pomocy każdego rodzaju chirurgii, którą rozwijałeś w Gdańsku. Na szczęście uczniowie Twoich uczniów, a może i ich uczniowie okazali się pojętni. I dlatego też mam możliwość napisania do Ciebie w Twoje 90 urodziny, w otwartym liście do Ciebie skierowanym, o tym, że wciąż pozostajesz moim Mistrzem. Nie jedynie, ale wciąż ważnym. Dziękuję Ci, Profesorze.

dr hab. Dariusz Zadrożny,
Katedra i Klinika Chirurgii Ogólnej,
Endokrynologicznej i Transplantacyjnej

Inauguracja Młodzieżowych Spotkań z Medycyną

Cieszący się dużym zainteresowaniem młodzieży cykl spotkań współorganizowany przez Gdański Uniwersytet Medyczny i Okręgową Izbę Lekarską w Gdańsku zainaugurował działalność 29 października br. Zebrana młodzież miała wyjątkową okazję spotkania się z międzynarodowym gronem wybitnych badaczy, specjalistów w dziedzinie profilaktyki chorób serca i naczyń. Uczestnikami MSM byli bowiem prof. Allan Sniderman z McGill University Health Centre w Montrealu, prof. Jerzy Leppert z Uniwersytetu w Uppsali i prof. Martin O'Flaherty z Uniwersytetu w Liverpoolu.

Prof. Allan Sniderman podczas wykładu

Głównym wykładowcą był prof. Sniderman, który z gawędziarskim talentem przedstawił zgromadzonej młodzieży w wielce zajmujący i oryginalny sposób odpowiedź na nurtujące ich zapewne pytanie – czy warto być lekarzem i dlaczego praca naukowa może być tak fascynująca? Rozmowa toczyła się w języku angielskim, a nasz ubiegłoroczny absolwent lek. Janusz Springer sprawnie pomagał w pokonaniu bariery językowej.

W swoim gościnnym wykładzie prof. Allan Sniderman przedstawił młodym słuchaczom siebie, swój dorobek naukowy oraz cenne spostrzeżenia i rady wynikające z jego wieloletniego doświadczenia zawodowego. Najpierw w rozbijającą szczerzy i humorystyczny sposób opowiedział dlaczego wybrał zawód lekarza (z powodu braku innych pomysłów!), jak wyglądała praca kardiologa w czasach kiedy ta dziedzina nauki dopiero się rozwijała, a protokoły resuscytacji krążeniowo-oddechowej jeszcze nie były opracowane oraz dlaczego rozpoczął pracę naukową (czysty przypadek). Aby nie przytłoczyć licealistów szczegółami z dziedziny patofizjologii, prof. Sniderman streścił swój bogaty dorobek naukowy z dziedziny hiperlipidemii zaledwie w trzech prostych zdaniach i skupił się na wątku naukowca jako osoby, która powinna dążyć do pogłębienia zrozumienia pasjonującego go zagadnienia, a nie zaspokojenia swojego ego. Profesor zaznajomił słuchaczy z hierarchią wiedzy w medycynie oraz ze zmieniającymi się rolami, relacjami i oczekiwaniami lekarzy, pielęgniarek oraz

pacjentów. Pomimo podania wielu przykładów w jaki sposób lekarz służy i pomaga ludziom, prof. Sniderman zakończył swój wykład podkreśleniem, że lekarze nie są jedyną grupą zawodową, która niesie pomoc innym oraz że niedostanie się na studia medyczne nie jest porażką, ponieważ dana jest nam nieskończona ilość możliwości w jaki sposób możemy pomagać innym i zmieniać ich życie na lepsze.

Kolejne Młodzieżowe Spotkanie z Medycyną odbyło się 26 listopada br. Głównym wykładowcą był prof. Bogdan Wyrzykowski, kierownik Katedry Nadciśnienia Tętniczego i Diabetologii, który opowiedział o nadciśnieniu tętniczym, na które choruje 10,5 mln Polaków. Lek. Łukasz Wierucki i dr hab. Tomasz Zdrojewski opowiedzieli jak prawidłowo mierzyć ciśnienie krwi. Tuż przed prezentacją studenci III roku Wydziału Lekarskiego mierzyli chętnym ciśnienie. Następnie lek. Janusz Springer próbował odpowiedzieć na pytanie *Sól – biała trucizna czy niezbędny element naszej diety?*

dr hab. Tomasz Zdrojewski,
Zakład Prewencji i Dydaktyki

Podziękowanie z rąk prezesa Okręgowej Rady Lekarskiej dr. Romana Buzińskiego odbiera prof. Jerzy Leppert

Co wolno na wolnych licencjach, czyli „pewne prawa zastrzeżone”

Tradycyjne publikowanie to najczęściej zamknięty i płatny dostęp do prac naukowych, z klauzulą „wszystkie prawa zastrzeżone”. Dynamicznie rozwijający się ruch Open Access (OA), który polega na umieszczaniu tekstów w powszechnie dostępnym Internecie sprawia, że część naukowców, którzy dostrzegają płynące z tego korzyści, decyduje się na udostępnienie swojej pracy w sieci w myśl zasady – tylko „pewne prawa zastrzeżone”.

Z prawnego punktu widzenia udostępnienie publikacji w Internecie jest możliwe po uzyskaniu zgody uprawnionego (licencji) na określony model otwartego dostępu¹. Zasadniczo wyróżnia się dwa modele prawne: otwarty dostęp *gratis*, czyli darmowy i otwarty dostęp do treści publikacji oraz otwarty dostęp *libre*, to znaczy wolny i otwarty dostęp do treści publikacji dający możliwości dalszego wykorzystania utworu².

Podstawowe różnice pomiędzy otwartym dostępem *gratis* a otwartym dostępem *libre* sprowadzają się do zakresu swobód użytkowników udostępnianych publikacji. W przypadku otwartego dostępu *gratis* użytkownicy korzystają z pracy w ramach przepisów o dozwolonym użytku prywatnym dającym prawo do skopiowania utworu na potrzeby własne, oraz publicznym obejmującym m.in. takie działania jak: cytowanie, udostępnianie przez biblioteki, kopiowanie dla celów naukowych i edukacyjnych itp. Przy otwartym dostępie *libre* użytkownik dodatkowo zyskuje różne możliwości wykorzystywania danej publikacji. Takie szerokie zezwolenia autora na użytkowanie jego prac przyjęło się nazywać wolnymi licencjami³. W praktyce do udostępniania utworów na wolnych licencjach najczęściej używane są gotowe, standardowe wzorce umowne. Największą popularnością wśród nich cieszą się licencje Creative Commons (CC), które są dostępne bezpłatnie na stronie www.creativecommons.pl. Licencje te są niewyłączne, to znaczy obowiązują każdego, kto korzysta z dostępnego na nich utworu, tak samo jak znaki drogowe dotyczą każdego, kto korzysta z publicznej drogi⁴. Podstawowe warunki licencji (CC) przedstawione są na ryc. 1.

Wykorzystanie ww. licencji do udostępniania tekstów naukowych w otwartym dostępie przynosi obopólne korzyści zarówno autorom, jak i użytkownikom prac naukowych. Twórcy mogą łatwo udostępnić i rozpowszechnić swoje publikacje określając zarazem warunki, na jakich przekazują je odbiorcom. Natomiast użytkownicy wraz z pełnym tekstem publikacji otrzymują informację o tym, jak i na jakich warunkach mogą z danego dzieła korzystać. Ryc. 2 przedstawia sześć zestawów warunków licencyjnych, z których twórca może wybrać ten, który najbardziej odpowiada jego oczekiwaniom.

Różne poziomy otwartości publikacji, w zależności od sposobu jej udostępnienia w sieci oraz warunków prawnych, na jakich się to odbywa, pokazuje w sposób graficzny piramida otwartości (ryc. 3).

Warto przypomnieć, za artykułem opublikowanym w numerze 10/2013 *Gazety AMG*, że udostępnianie publikacji w ramach OA odbywa się na dwa podstawowe sposoby:

- złota droga otwartego dostępu – to droga publikowania prac naukowych w czasopiśmie dającym otwarty dostęp do wszystkich artykułów,
- zielona droga – to droga publikowania prac naukowych w repozytoriach otwartych, często oparta na samoarchiwizacji.

W pierwszym modelu artykuł zostaje opublikowany w recenzowanym czasopiśmie, które jest wydawane w zgodzie z ideą OA. Najwięksi wydawcy zagraniczni (Springer, Elsevier, Nature) stosują tzw. hybrydowy model publikowania, w którym pojedyncze artykuły są opublikowane w otwartym dostępie, zaś korzystanie z pozostałych jest płatne. W ramach drogi zielonej autorzy sami udostępniają *preprint*, czyli niezre-

Cztery podstawowe warunki licencji CC to:

Uznanie autorstwa. Wolno kopiować, rozprowadzać, przedstawiać i wykonywać objęty prawem autorskim utwór oraz opracowane na jego podstawie utwory zależne pod warunkiem, że zostanie przywołane nazwisko autora pierwotnego.

Użycie niekomercyjne. Wolno kopiować, rozprowadzać, przedstawiać i wykonywać objęty prawem autorskim utwór oraz opracowane na jego podstawie utwory zależne jedynie do celów niekomercyjnych.

Na tych samych warunkach. Wolno rozprowadzać utwory zależne jedynie na licencji identycznej do tej, na jakiej udostępniono utwór oryginalny.

Bez utworów zależnych. Wolno kopiować, rozprowadzać, przedstawiać i wykonywać utwór jedynie w jego oryginalnej postaci – tworzenie utworów zależnych nie jest dozwolone.

Ryc. 1. Najważniejsze warunki licencji Creative Commons⁶

Ryc. 3. Piramida otwartości opracowana przez Koalicję Otwartej Edukacji⁷

Licencje Creative Commons działają w myśl zasady „Pewne prawa zastrzeżone” zamiast „Wszystkie prawa zastrzeżone”. CC oferuje różnorodny zestaw warunków licencyjnych – swobód i ograniczeń w ramach obowiązującego prawa. Dzięki temu autor może samodzielnie określić zasady, na których chce dzielić się swoją twórczością z innymi, a użytkownicy zyskują więcej praw do korzystania z jego utworów. Działamy nie dla zysku, wszystkie oferowane przez nas licencje i narzędzia są dostępne za darmo.

BY	kopiować	zmieniać i remiksować	rozpowszechniać	przedstawiać i wykonywać	musisz tylko oznaczyć autora oryginału
Ten utwór możesz za darmo:					

Uznanie autorstwa 3.0 Polska – Licencja ta pozwala na kopiowanie, zmienianie, rozprowadzanie, przedstawianie i wykonywanie utworu jedynie pod warunkiem oznaczenia autorstwa. Jest to licencja gwarantująca najszersze swobody licencjodawcy. <http://creativecommons.org/licenses/by/3.0/pl/>

BY-SA	kopiować	zmieniać i remiksować	rozpowszechniać	przedstawiać i wykonywać	ale musisz udostępnić go na tej samej licencji	i musisz oznaczyć autora oryginału
Ten utwór możesz za darmo:						

Uznanie autorstwa-Na tych samych warunkach 3.0 Polska – Licencja ta pozwala na kopiowanie, zmienianie, rozprowadzanie, przedstawianie i wykonywanie utworu tak długo, jak tylko na utwory zależne będzie udzielana taka sama licencja. Jest to licencja używana przez Wikipedię i jej siostrzane projekty. <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/3.0/pl/>

BY-NC	kopiować	zmieniać i remiksować	rozpowszechniać	przedstawiać i wykonywać	ale nie możesz na nim zarabiać	i musisz oznaczyć autora oryginału
Ten utwór możesz za darmo:						

Uznanie autorstwa-Użycie niekomercyjne 3.0 Polska – Licencja ta pozwala na kopiowanie, zmienianie, remiksowanie, rozprowadzanie, przedstawianie i wykonywanie utworu jedynie w celach niekomercyjnych. Warunek ten nie obejmuje jednak utworów zależnych (mogą zostać objęte inną licencją). <http://creativecommons.org/licenses/by-nc/3.0/pl/>

BY-ND	kopiować	rozpowszechniać	przedstawiać i wykonywać	musisz zostawić go w oryginalnej postaci	i musisz oznaczyć autora oryginału
Ten utwór możesz za darmo:					

Uznanie autorstwa-Bez utworów zależnych 3.0 Polska – Ta licencja zezwala na rozpowszechnianie, przedstawianie i wykonywanie utworu zarówno w celach komercyjnych i niekomercyjnych, pod warunkiem zachowania go w oryginalnej postaci (nie tworzenia utworów zależnych). <http://creativecommons.org/licenses/by-nd/3.0/pl/>

BY-NC-SA	kopiować	zmieniać i remiksować	rozpowszechniać	przedstawiać i wykonywać	nie możesz na nim zarabiać	musisz udostępnić go na tej samej licencji	i musisz oznaczyć autora oryginału
Ten utwór możesz za darmo:							

Uznanie autorstwa-Użycie niekomercyjne-Na tych samych warunkach 3.0 Polska – Licencja ta pozwala na rozpowszechnianie, przedstawianie i wykonywanie utworu jedynie w celach niekomercyjnych oraz tak długo jak utwory zależne będą również obejmowane tą samą licencją. <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/3.0/pl/>

BY-NC-ND	kopiować	rozpowszechniać	przedstawiać i wykonywać	musisz zostawić go w oryginalnej postaci	nie możesz na nim zarabiać	i musisz oznaczyć autora oryginału
Ten utwór możesz za darmo:						

Uznanie autorstwa-Użycie niekomercyjne-Bez utworów zależnych 3.0 Polska – Licencja ta zezwala na rozpowszechnianie, przedstawianie i wykonywanie utworu jedynie w celach niekomercyjnych oraz pod warunkiem zachowania go w oryginalnej postaci (nie tworzenia utworów zależnych). Jest to najbardziej restrykcyjna z licencji. <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/pl/>

projekt: www.plotrekchuchla.com

Plakat dostępny jest na licencji Creative Commons Uznanie Autorstwa 3.0 Polska

Ryc. 2. Licencje Creative Commons Polska®

Mali naukowcy operowali misia

Operacja na misiu była główną atrakcją kolejnych zajęć dla młodych naukowców w ramach GUMed Kids. Odbłyły się one 15 listopada br. i wzięło w nich udział 250 dzieci w wieku od 5 do 12 lat.

Jako pierwszy wystąpił 10-letni Szymon Hofman, który przedstawił jeden z najnowocześniejszych na świecie bezpłatnych systemów edukacyjnych (<https://www.khanacademy.org>) i przekonywał słuchaczy, że matematyka to świetna zabawa. Główny wykład poprowadził dr hab. Stanisław Hać z Katedry i Kliniki Chirurgii Ogólnej Endokrynologicznej i Transplantacyjnej, który z pasją przedstawił dzieciom tajniki zawodu chirurga i zaprosił młodych studentów do przeprowadzenia operacji na misiu. Dzieci z tym zadaniem poradziły sobie doskonale.

Kolejne zajęcia, które odbędą się 13 grudnia br. poprowadzą dr Michał Brzeziński i prof. Barbara Kamińska z Katedry i Kliniki Pediatrii, Gastroenterologii, Hepatologii i Żywienia Dzieci.

Koordinatorem merytorycznym projektu Polskiej Akademii Dzieci na GUMed KIDS jest prof. Alicja Dębska-Ślizień, a koordynatorem logistycznym projektu PAD na GUMed KIDS jest dr Agnieszka Brandt.

Więcej informacji na stronie <http://academyofkidspoland.wix.com/polskaakademiadzieci>

Rozmowa o transplantacji w Sejmie

Promowanie idei transplantacji wiąże się przede wszystkim z rozmową, zaś podpisanie oświadczenia woli jest jej efektem. Dlatego też Dawca.pl 20 listopada 2013 roku promował ideę przeszczepów w Domu Poselskim i zachęcał parlamentarzystów do podjęcia decyzji o byciu świadomym dawcą narządów.

cenzowaną jeszcze wersję artykułu lub *postprint*, tj. wersję po procesie recenzji, w repozytorium instytucjonalnym lub na prywatnej stronie www autora⁵.

O tym, jak i gdzie można sprawdzić politykę poszczególnych wydawców wobec autoarchiwizacji prac naukowych przez ich autorów w otwartych repozytoriach przeczytać będzie można w kolejnym artykule z tego cyklu.

mgr Elżbieta Kraszewska,
mgr Agnieszka Milewska,
Biblioteka Główna

¹ K. Siewicz, *Otwarty dostęp do publikacji naukowych – kwestie prawne*, Warszawa 2012, s. 8.

² *Ibidem*, s. 11.

³ *Ibidem*, s. 14.

⁴ Wolne licencje w nauce. Instrukcja [⁵ Wolne licencje, *op. cit.*](http://ngoteka.pl/bitstream/handle/item/166/Wolne%20licencje%20w%20nauce_Instrukcja.pdf?sequence=8, 3.11.2013.</p>
</div>
<div data-bbox=)

⁶ <http://creativecommons.pl/>, 14.11.2013.

⁷ <http://koed.org.pl/otwartosc/>, 15.11.2013.

⁸ <http://creativecommons.pl/>, 14.11.2013.

Chcemy zaapelować nie tylko do posłów, ale przede wszystkim do społeczeństwa, że los może sprawić, że każdy z nas stanie kiedyś w obliczu choroby, gdzie jedynym ratunkiem będzie przeszczep organu. Dlatego też uważamy, że podjęcie decyzji o oddaniu narządów po śmierci jest równie bezcenna, co dar życia.

Aktualnie w Polsce na przeszczep narządu oczekuje około 1500 osób. Warto jednocześnie zaznaczyć, że w tym roku wykonano już 1299 przeszczepów! Chociaż ta liczba stale wzrasta, to nadal istnieje potrzeba edukacji oraz zwiększania świadomości polskiego społeczeństwa w tym zakresie.

Dlatego też gorąco zachęcamy do rozmowy na ten temat niezwykle ważny temat, jak również do podpisania oświadczenia woli będącym wyrazem świadomej decyzji, która ma wielką wartość moralną. Wystarczy wejść na stronę www.dawca.pl, na której można znaleźć wszystkie informacje związane z tą tematyką, jak również można pobrać oświadczenie woli.

Dawca.pl jest kampanią promującą świadome dawstwo narządów, szpiku oraz krwi. Jej głównym celem jest podniesienie poziomu wiedzy polskiego społeczeństwa na temat procedur przeszczepiania tkanek, komórek i narządów, a w efekcie wzrostu powszechnej akceptacji dla tych procedur. Jest prowadzona przez grupę studentów z Gdańska na zasadach wolontariatu. Na stronie kampanii można wyrobić oświadczenie woli, które jest swoistym testamentem osoby chcącej oddać pośmiertnie narządy.

Paweł Klikowicz,
koordynator kampanii Dawca.pl

Jubileusz X-lecia Kliniki Alergologii Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego

Czwartego października br. Klinika Alergologii Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego obchodziła jubileusz X-lecia swojej działalności. W uroczystości wzięli udział m.in.: Hanna Zych-Cisoń, wicemarszałek województwa pomorskiego, prof. Janusz Moryś, rektor Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego, a także zaproszeni lekarze i pracownicy Kliniki.

Jubileusz X-lecia Kliniki był okazją do podsumowania dotychczasowych efektów pracy placówki. Jednocześnie definiował i

wyznaczył nowe kierunki rozwoju w dziedzinie alergologii, a także pulmonologii. Prof. Bolesław Samoliński, prezydent Polskiego Towarzystwa Alergologicznego przedstawił stan prowadzonej obecnie polityki zdrowotnej w odniesieniu do chorób obturacyjnych. Dr hab. Marek Niedożytko, kierownik Gdańskiego Ośrodka Mastocytozy przybliżył słuchaczom charakterystykę mastocytozy, zwracając szczególną uwagę na kwestie rozpoznania i leczenia choroby. Dr hab. Marta Chelmińska, kierownik Pracowni Immunoterapii wygłosiła referat na temat swoistej immunoterapii u chorych uczulonych na jady owadów błonkoskrzydłych, natomiast dr Iwona Damps-Konstańska, kierownik Ośrodka Zintegrowanej Opieki dla Chorych na POChP zaprezentowała charakterystykę przewlekłej obturacyjnej choroby płuc i przedstawiła cele terapeutyczne w opiece nad chorymi na POChP.

Od 2012 roku Klinika funkcjonuje w wyremontowanym budynku, gdzie dysponuje nowoczesnymi pracowniami: bronchoskopową, spirometryczną, zaburzeń snu i pracownią immunoterapii. W najbliższym czasie planuje się otwarcie ośrodka domowego leczenia tlenem.

– Tak szybki rozwój placówki nie byłby możliwy bez zaangażowania moich koleżanek i kolegów, którzy poprzez swoją codzienną pracę nie tylko służą chorym oferując im fachową opiekę, ale także rozwijają swoją działalność naukową, która wyznacza nowe kierunki rozwoju Kliniki, a tym samym usprawnia i zwiększa efektywność pracy naszego ośrodka. Bardzo dziękuję moim współpracownikom za ten okres wspólnych sukcesów i osiągnięć – dodała prof. Ewa Jassem, która kieruje Kliniką od chwili jej powstania.

Klinika Alergologii od 2003 roku konsekwentnie buduje swoją pozycję w regionie, tworząc wyspecjalizowane jednostki rozpoznawania i leczenia chorób rzadkich. W ich ramach nawiązuje współpracę z ośrodkami Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego, a także uczestniczy w wielu projektach realizowanych w kraju i za granicą.

Od początku istnienia Klinika zajmuje się immunoterapią dla osób uczulonych na jady owadów błonkoskrzydłych. Immunoterapię stosuje się u tych uczulonych, u których użądlenie owada wywołuje objawy zagrażające życiu, w tym wstrząs anafilaktyczny. Do chwili obecnej w Klinice odczulono 450 chorych. W 2005 roku powstał z inicjatywy pracowników Kliniki Alergologii jedyny w Polsce Ośrodek Rozpoznawania i Leczenia Mastocytozy, w którym pomoc otrzymało dotychczas około 500 pacjen-

Prof. Ewa Jassem, kierownik Kliniki i Hanna Zych-Cisoń, wicemarszałek województwa pomorskiego po uroczystych obchodach

tów. Ośrodek Rozpoznawania i Leczenia Mastocytozy to nowoczesna jednostka wchodząca w skład European Competence Network on Mastocytosis. Kieruje nim dr hab. Marek Niedożytko, który blisko współpracuje z kierownikami wszystkich europejskich ośrodków leczenia mastocytozy i jest jednocześnie współautorem międzynarodowych standardów postępowania w tej chorobie.

Klinika uczestniczy także w ogólnopolskim programie ciężkiej astmy za-

proponowanym przez prof. Piotra Kunę. Chorzy na ciężką astmę stanowią wprawdzie niewielką grupę wśród ogółu chorych na astmę (około 10%), ale finansowe nakłady na tę postać choroby przekraczają 50% finansowania leczenia chorych na astmę w ogóle. Najczęściej ci chorzy, pomimo stosowania pełnego leczenia, mają uciążliwe objawy i częste zaostrzenia choroby. W ramach programu działają ośrodki realizujące lekowy program NFZ dla chorych na ciężką astmę.

Klinika Alergologii jest również inicjatorem Programu zintegrowanej opieki dla chorych na zaawansowaną przewlekłą obturacyjną chorobę płuc. Celem programu jest poprawa jakości życia chorych na POChP oraz zmniejszenie liczby zaostrzeń wymagających leczenia szpitalnego. W ramach projektu powstaje jedyny w Polsce rejestr chorych. Umożliwia on ocenę epidemiologiczną oraz określenie czynników wpływających na przebieg POChP. Ośrodek, który działa już od roku, oferuje chorym na zaawansowaną POChP zintegrowaną opiekę polegającą (poza postępowaniem medycznym) na wsparciu chorego w domu, na indywidualnej edukacji dotyczącej choroby oraz – co szczególnie ważne – na właściwym i regularnym stosowaniu inhalatorów.

Pod opieką Kliniki znajduje się także grupa chorych na alergiczne zapalenie naczyń (choroba Churga-Straussa) i inne tzw. eozynofilie płucne.

Klinika Alergologii od początku swojego istnienia prowadzi działalność edukacyjną. Zajmuje się nauczaniem przeddyplomowym oraz prowadzi zajęcia fakultatywne, z których co roku korzysta około 800 studentów. W ramach nauczania podyplomowego ośrodek prowadzi kurs specjalizacyjny dotyczący rozpoznawania i leczenia chorób obturacyjnych płuc. Ponadto prowadzi staże specjalizacyjne z zakresu chorób wewnętrznych, pneumonologii i alergologii.

– Bardzo cieszy mnie tak dynamiczny rozwój Kliniki. Tworzymy rozwiązania systemowe, wprowadzając rejestry chorych, a tym samym zwiększamy dostępność i efektywność programów lekowych w naszym ośrodku – powiedziała prof. Ewa Jassem.

red. Wiesława Klemens

Z Lionami na praktykę do Austrii

Praktyka w gościnnej Klinice

Wyjazd, szczególnie do kraju niemieckojęzycznego, był zawsze moim marzeniem. Dlatego gdy w lutym br. zobaczyłam informację o wyjeździe organizowanym przez Lions Klub Gdańsk Neptun na praktykę do Kliniki Wels-Grieskirchen w Austrii, ucieszyłam się ogromnie.

Po rozmowie kwalifikacyjnej w siedzibie Działu Współpracy z Zagranicą, Promocji i Projektów Rozwojowych GUMed z udziałem członka Klubu Lions Gdańsk Neptun i jednocześnie byłego rektora naszej Uczelni – prof. Wiesława Makarewicza udało mi się zakwalifikować do wyjazdu. W rekrutacji punktowane były osiągnięcia naukowe, wyniki w nauce i przede wszystkim dobra znajomość języka niemieckiego. Praktyka miała odbyć się w sierpniu i trwać cały miesiąc. W zależności od zainteresowań, mogliśmy wybrać sobie oddział, na którym najbardziej chcielibyśmy się znaleźć. Ze strony Kliniki Wels-Grieskirchen odpowiedzialnym za nasze praktyki był Lion Horst P. Kirchgatterer, były dyrektor międzynarodowy Lions Clubs International. To on korespondował z nami, wszystko nam wyjaśniał i chętnie służył pomocą.

Moja podróż do Wels zaczęła się dość chaotycznie. Bilet kupiony pół godziny przed odjazdem, szybkie pakowanie walizki i po kilkunastu godzinach podróży byłam już na miejscu. Miasteczko wyglądało na zadbane i bezpieczne. Od razu poczułam, że znalazłam się na właściwym miejscu. W pierwszych formalnościach takich jak odebranie kluczy do pokoju i legitymacji szpitalnej pomogli mi koledzy praktykanci z Rumunii, Czech i Polski, którzy byli na miejscu już trochę wcześniej.

Każdy z nas otrzymał jednoosobowy pokój w akademiku mieszczącym się tuż przy Klinice. Budynek ten, przeznaczony dla pracowników szpitala, prowadziły siostry zakonne. Mieliśmy też zapewnione pełne wyżywienie w szpitalnej stołówce, które bardzo nam zasmakowało. Po otrzymaniu szpitalnego uniformu, zjedzeniu pysznego śniadania, mogłam rozpocząć pierwszy dzień praktyk na oddziale okulistyki.

Klinika Wels-Grieskirchen okazała się ogromnym i bardzo nowoczesnym zaprojektowanym szpitalem. Już po pierwszym dniu dostrzegłam, że wszystko funkcjonuje tu jak w zegarku, zaczynając od bardzo dobrej organizacji na oddziale, a na sto-

Brigitte, członkini Klubu Lions Wels wraz z mężem Horstem zaprosiła nas na pyszny podwieczorek

łówce kończąc. Dzień w szpitalu zaczynaliśmy spotkaniem z wszystkimi lekarzami oddziału i omówieniem przypadków.

Oddział okulistyki podzielony był na kilka podjednostek jak: klinika jednego dnia, oddział leczenia przewlekłego, oddział stanów nagłych, szkoła leczenia zezów oraz sale operacyjne. Dzięki temu każdego dnia spotykałam pacjentów z najróżniejszymi patologiami. Po raz pierwszy w życiu miałam okazję zobaczyć tak skomplikowane operacje oka. Trzeba przyznać, że imponujące było również całe zaplecze techniczne, bowiem lekarze w Wels mają dostęp do najnowocześniejszego sprzętu medycznego.

Bardzo spodobała mi się też szkoła leczenia zezów. Dzieci, które przychodziły tam wraz z rodzicami od początku poddawane były szeregowi testów. Dzięki temu można było ocenić stopień zaawansowania choroby, a także ewentualnie zakwalifikować do zabiegu. Na oddziale lekarze starali się pokazać nam jak najwięcej pacjentów z różnymi, czasami bardzo rzadkimi chorobami. Tłumaczyli również jak posługiwać się sprzętem i wykonywać badania diagnostyczne. Później, jeżeli tylko pacjent się zgodził, część badań mogłam wykonywać samodzielnie.

Prócz wartości naukowej i dydaktycznej mojego wyjazdu dużym atutem była możliwość poznania kultury austriackiej. Austriacy to przemili i otwarci ludzie, skłonni do pomocy w każdej sytuacji. Takimi też byli członkowie Klubu

Lions Wels, którzy od razu otoczyli nas opieką i starali się pokazać miasto i okolice z jak najlepszej strony, co im się udało wymienić. Wielokrotnie mieliśmy też okazję zasmakować austriackiej kuchni i poznać uroki regionu.

Muszę pochwalić całą organizację wyjazdu, zarówno ze strony GUMed-u i Kliniki w Wels. Jeszcze przed wyjazdem, jak i w jego trakcie, byliśmy o wszystkim informowani mailowo i w razie jakichkolwiek pytań szybko uzyskiwaliśmy odpowiedzi.

Zarówno ja, jak i inni koledzy praktykanci jesteśmy bardzo zadowoleni z tego wyjazdu. Dla każdego z nas jest to ogromne doświadczenie, które nauczyło nas trochę innego spojrzenia na medycynę, a z Wels uczyniło miejsce, do którego każdy z nas chciałby wracać.

Katarzyna Danieluk,
studentka VI roku kierunku lekarskiego

Najlepsza praktyka jaką dotąd miałem

Były to moje pierwsze zagraniczne praktyki medyczne, ale śmiało mogę powiedzieć, że były jednymi z najlepszych jakie dotąd miałem. Już od pierwszego dnia zostaliśmy otoczeni profesjonalną opieką i troską ze strony naszych gospodarzy. Zapewnili nam wspaniałe zakwaterowanie, wyżywienie oraz wiele dodatkowych atrakcji.

Klinikum Wels jest jednym z największych i najnowocześniejszych obiektów w Austrii. Miałem przyjemność praktykować na dwóch oddziałach – ginekologicznym oraz urologicznym. Na obu zobaczyłem nowoczesne zabiegi z użyciem chirurgicznego robota da Vinci, asystowałem w zaplanowanych na konkretne dni operacjach oraz uczestniczyłem w życiu Kliniki. Zawsze spotykałem się z dużą serdecznością ze strony personelu medycznego, jak i lekarzy, którym bardzo zależało byśmy jak najwięcej zobaczyli i nauczyli się podczas naszego pobytu.

Był też czas na rekreację i rozrywkę. Miasteczko Wels, położone w malowniczym regionie Górnej Austrii, jest bardzo atrakcyjnym miejscem. Aquapark, piękna starówka, liczne muzea i galerie oraz częste koncerty, jednym słowem każdy z nas mógł zna-

leźć coś dla siebie. Nasi mili gospodarze, którymi byli członkowie miejscowego Klubu Lions, często zapraszali nas na uroczyste kolacje w tradycyjnych austriackich lokalach. Była to świetna okazja do zapoznania się z tradycyjną austriacką kuchnią. W pierwszym tygodniu pobytu zorganizowano nam wybieżkę z przewodnikiem po całym miasteczku, abyśmy mogli w pełni skorzystać z dalszego pobytu i docenić piękno tego miejsca. Jestem bardzo wdzięczny za możliwość odbycia praktyk w Klinikum Wels. Była to świetna okazja na przećwiczenie języka niemieckiego w praktyce medycznej oraz nawiązania wspaniałych znajomości.

Jerzy Iskrzycki,
student VI roku kierunku lekarskiego

Międzynarodowa grupa praktykantów w Klinice Wels-Grieskirchen. Piąty od lewej Lion Horst P. Kirchgatterer, nasz opiekun

Medycyna morska i tropikalna

Z dr. Wacławem Nahorskim, specjalistą krajowym w zakresie medycyny morskiej i tropikalnej rozmawia red. Wiesław Makarewicz

Gratuluję Panu otrzymania nominacji na specjalistę krajowego w zakresie medycyny morskiej i tropikalnej. Ta specjalizacja w ostatnich latach podlegała dziwnym przeobrażeniom.

W 2004 roku specjalizacja z medycyny tropikalnej jako samodzielna specjalność, po włączeniu jej w zakres utworzonej wówczas medycyny transportu, która objęta także medycyną lotniczą i medycyną kolejową, uległa praktycznie likwidacji. Życie dość szybko pokazało, że był to pomysł chybiony i już od 2005 roku rozpoczęto starania o jej przywrócenie. Starania te zostały uwieńczone powodzeniem i w 2013 roku decyzją Ministra Zdrowia restytuowano jako odrębną specjalizację: medycynę

morską i tropikalną oraz medycynę lotniczą. Obecnie program specjalizacji z medycyny morskiej i tropikalnej ma charakter modułowy i obejmuje 3 lata stażu w zakresie chorób wewnętrznych i 2 lata w zakresie medycyny morskiej i tropikalnej.

Jak ocenia Pan aktualne zagrożenie epidemiologiczne chorobami tropikalnymi w naszym kraju?

Wzrost liczby osób wyjeżdżających z naszego kraju do różnych rejonów świata, w tym do krajów o niskim standardzie sanitarno-higienicznym oraz endemicznym występowaniu wielu chorób inwazyjnych, niesie ze sobą ryzyko przywleczenia takiego schorzenia. Część z tych chorób jak np. malaria czy denga może stanowić zagrożenie życia. Świadomość ryzyka tych i innych chorób tropikalnych jest niska nie tylko wśród turystów czy osób wyjeżdżających służbowo lecz również wśród lekarzy. Powoduje to, że często zaniedbujemy w postępowaniu medycznym przeprowadzenie odpowiedniej diagnostyki w tym kierunku. Zapominamy zadać pytanie pacjentowi o pobyty w innych strefach klimatycznych. Powoduje to, że Polska należy do krajów Unii Europejskiej, w których najczęściej dochodzi do pomyłek w diagnostyce malarii i dlatego mamy najwyższy odsetek zgonów w jej przebiegu. Pacjenci z leiszmaniozą trzewną są często leczeni jak z chorobą nowotworową, a pacjenci z leiszmaniozą skórą jak z czyracością lub owrzodzeniem żyłakowym podudzi.

Jakie mamy aktualnie w kraju specjalistyczne oddziały i poradnie udzielające fachowych świadczeń w zakresie Pana specjalności? Jaką pozycję w kraju zajmuje nasz ośrodek – Instytut Medycyny Morskiej i Tropikalnej ulokowany na Wydziale Nauk o Zdrowiu naszej Uczelni?

W Polsce funkcjonują trzy kliniki mające w nazwie choroby tropikalne. Oprócz Gdyni są to kliniki w Uniwersytecie Medycznym w Poznaniu oraz w Warszawie. Istnieją także poradnie w innych ośrodkach w kraju m.in. w Krakowie, Białymstoku, Łodzi, Wrocławiu i Szczecinie. Z uwagi na dotychczasową działalność i doświadczenie oraz posiadane zaplecze diagnostyczne Instytut Medycyny Morskiej i Tropikalnej, na bazie którego utworzono w 2002 r. decyzją Ministerstwa Zdrowia Krajowy Ośrodek Medycyny Tropikalnej, wyróżnia nasz Wydział Nauk o Zdrowiu wśród innych uczelni medycznych w Polsce. Z inicjatywy Instytutu oraz Polskiego Towarzystwa Medycyny Morskiej, Tropikalnej i Podróży utworzono Krajową Sieć Ośrodków Medycyny Podróży. Wspólnie prowadzimy działalność na rzecz poprawienia bezpieczeństwa podróży oraz opieki medycznej nad osobami udającymi się do innych stref klimatycznych.

Raz jeszcze gratuluję i dziękuję za rozmowę. Wyrażam nadzieję, że obecność w Instytucie specjalisty krajowego pozwoli pomyślnie unormować kryzysową sytuację, która powstała w Instytucie po niedawnych rozsadach personalnych i wzmocni w dużym stopniu rolę tej placówki w systemie ochrony zdrowia kraju.

Dr Wacław Leszek Nahorski ukończył w 1975 r. Wydział Lekarski AMG. Specjalizację II stopnia w zakresie medycyny morskiej i tropikalnej uzyskał w 1982 r., w 1984 r. specjalizację II stopnia z zakresu chorób wewnętrznych, a stopień naukowy doktora w roku 1987. Od początku pracy zawodowej pozostaje zatrudniony w Instytucie Medycyny Morskiej i Tropikalnej w Gdyni, który w 2003 roku włączony został w strukturę naszej Uczelni. W roku 1994 ukończył pótroczy kurs z zakresu higieny i medycyny tropikalnej na Uniwersytecie Nowym w Lizbonie (Portugalia). W latach 1989-1991 pracował w Angoli (Luanda) w charakterze lekarza specjalisty. Z jego inicjatywy oraz przy jego współudziale utworzony został w 1996 r. ośrodek medyczno-badawczy na terenie misji katolickiej w Angoli – Centrum Medyczne im. św. Łukasza w Kifangondo, które otacza opieką medyczną tamtejszą ludność, uczestnicząc w programie zwalczania malarii, gruźlicy oraz HIV/AIDS. W latach 1986-2003 pełnił funkcję ordynatora Oddziału Chorób Tropikalnych, Pasożytniczych i Wewnętrznych IMMiT w Gdyni. Od 2003 r. jest p.o. kierownika Kliniki Chorób Tropikalnych i Pasożytniczych, p.o. kierownikiem Krajowego Ośrodka Medycyny Tropikalnej oraz p.o. dyrektora Instytutu Medycyny Morskiej i Tropikalnej Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego.

Autor lub współautor 94 publikacji. Aktualnie przygotowuje rozprawę habilitacyjną poświęconą aspektom epidemiologiczno-klinicznym bąblowicy wielojamowej wywołanej zarażeniem przez *Echinococcus multilocularis* stanowiącym coraz poważniejszy problem zdrowotny w naszym kraju.

Fundacja jest po to, by wspierać

Mija kolejny rok działalności Fundacji Pomocy Lekarzom Seniorom. Jesteśmy organizacją pożytku publicznego, w 2013 roku otrzymaliśmy blisko 14 tys. zł z odpisu 1% podatku od dochodów osobistych za rok 2012. Osoby prywatne oraz różne nieformalne grupy dokonują okresowych wpłat na rzecz Fundacji, co w bieżącym roku przyniosło łącznie około 9 tys. zł. Z całego serca dziękujemy naszym darczyńcom. Każdy grosz się liczy! Szczególnie gorąco pragniemy podziękować tym osobom i instytucjom, które w mijającym roku przekazały Fundacji kwoty przekraczające 1000 zł. Takie gorące podziękowanie składamy pracownikom Szpitala im. F. Ceynowy w Wejherowie, absolwentom Oddziału Stomatologicznego AMG rocznika 1983-1988 – uczestnikom spotkania z okazji 25-lecia ukończenia studiów, prof. Kazimierzowi Krajce z Gdańska, Joannie i Mirosławowi Kiełbińskim z Gdyni oraz dr. Wojciechowi Lewenstamowi ze Słupska.

Dziękując za to, co już otrzymaliśmy, prosimy o jeszcze. Łatwo sobie wyobrazić, że gdyby każdy z 11 tys. lekarzy zarejestrowanych w Izbie przekazywał Fundacji jedną (!) złotówkę miesięcznie, Fundacja każdego roku dysponowałaby olbrzymią kwotą 132 tys. zł! Dlatego usilnie zabiegamy o zwiększenie liczby darczyńców. Rozumiemy, że nasze życie zawodowe biegnie w zawrotnym tempie i na co dzień nie mamy czasu, by zajmować się takimi drobnymi sprawami. Ale przecież bardzo

wielu lekarzy prowadzi działalność gospodarczą, korzystając z obsługi profesjonalnych księgowych. Wystarczy polecić księgowej dokonywanie regularnych przelewów określonej kwoty co miesiąc lub co kwartał jako darowizny na rzecz Fundacji. Nie trzeba więcej się tym zajmować, a ponieważ księgowi dokonują takich przelewów elektronicznie, ich koszt jest znikomy. Proszę zadać sobie jednorazowo trud znalezienia odpowiedniego efektywnego rozwiązania organizacyjnego, by zrealizować potrzebę serca, jaką jest udzielenie pomocy naszym Seniorom. Wówczas, mimo zaabsorbowania pracą i codziennymi kłopotami, będziemy mieli dużą satysfakcję z dobrze spełnionego obowiązku!

Zwracamy się z apelem do środowiska lekarskiego nie tylko o hojność na rzecz Fundacji, lecz także o wrażliwość na potrzeby tych spośród nas, którzy w jesieni życia znaleźli się w szczególnie trudnej sytuacji życiowej. Nie mamy oporów w korzystaniu z pomocy Fundacji. Ta jest po to, by wspierać potrzebujących. Prosimy o informację o takich osobach – podejmiemy wówczas odpowiednie działania.

Celem statutowym Fundacji Pomocy Lekarzom Seniorom jest udzielanie pomocy finansowej lekarzom seniorom, którzy w jesieni pracowicie spędzonego życia niejednokrotnie doświadczają wyzwań, z którymi nie potrafią już sobie sami radzić. Fundacja dokłada wszelkich starań, by otoczyć ich opieką i nieść im pomoc. Jak dobrze wiemy starość niesie ze sobą choroby i niepełnosprawność, co z kolei powoduje zwiększone wydatki na leki i zabiegi rehabilitacyjne czy na opłacenie opieki pielęgnacyjnej. Pomoc udzielana przez Fundację może przybierać różne formy – od udzielania pomocy seniorom w formie zapomóg bezwrotnych i zwrotnych po dopłaty do kosztów leczenia, rehabilitacji czy pobytu w sanatorium lub w domach stałej opieki. Ponadto osoby znajdujące się bardzo trudnej sytuacji życiowej i materialnej mogą otrzymać dofinansowanie kosztów materialnej egzystencji.

Uprawnionymi do ubiegania się o wsparcie są lekarze emeryci oraz renciści niewykonujący już zawodu, będący członkami Okręgowej Izby Lekarskiej w Gdańsku.

We wszystkich sprawach związanych z działalnością Fundacji można się zwracać osobiście lub pisemnie na adres:

Okręgowa Izba Lekarska
ul. Śniadeckich 33
80-204 GDAŃSK
tel. 58 524 32 00

e-mail: pomoc@lekarzomseniorom.pl
www.lekarzomseniorom.pl

Fundacja zwraca się do wszystkich czynnych zawodowo lekarzy z gorącym apelem o darowizny. Wypełnianie naszej misji jest możliwe jedynie dzięki zrozumieniu i poparciu środowiska lekarskiego. Potrzebujących jest wielu, bądźmy solidarni! Każdy może pomóc i każdy grosz się liczy!

FUNDACJA POMOCY LEKARZOM SENIOROM
BZ-WBK 73 1090 1102 0000 0000 1001 3748

prof. Wiesław Makarewicz,
 prezes Zarządu Fundacji

Prof. Andrzej Hellmann Członkiem Honorowym PTHiT

Jubileuszowy XXV Zjazd Polskiego Towarzystwa Hematologów i Transfuzjologów odbył się w dniach 26-28 września 2013 r. w Poznaniu. Uroczyste otwarcie odbyło się w Sali Ziemi na terenie Międzynarodowych Targów Poznańskich. Ogromna aula zgromadziła licznych przedstawicieli władz, prawie całe polskie środowisko hematologiczne oraz zaprzyjaźnionych gości z zagranicy. Prezes PTHiT prof. Tadeusz Robak w wystąpieniu otwierającym Zjazd przypomniał bogatą historię i zaprezentował atrakcyjną współczesność Towarzystwa. Było to interesujące wprowadzenie do uhonorowania osób, które swoją pracą przyczyniły się do tego dorobku. Od wielu lat Zarząd Główny przyznaje tytuły Honorowego Członka Polskiego Towarzystwa Hematologów i Transfuzjologów wybitnym hematologom polskim i zagranicznym. Procedura przyznania tego zaszczytnego tytułu jest obwarowana licznymi statutowymi wymogami, co powoduje, że grono honorowych członków jest nieliczne, gromadzi wybitnych przedstawicieli polskiej hematologii i jej oddanych zagranicznych przyjaciół. W 2013 roku tytuł Honorowego Członka Polskiego Towarzystwa Hematologów i Transfuzjologów otrzymał prof. dr hab. Andrzej Hellmann. To wyjątkowe wyróżnienie jest wyrazem uznania za wkład Profesora w rozwój hematologii oraz dokonania badawcze, które sławią imię polskiej nauki. Jako Honorowy Członek PTHiT prof. Hellmann znalazł się w gronie takich luminarzy hematologii uhonorowanych tym tytułem w latach

wcześniejszych jak David Metcalf, John Goldman, Jerzy Hottowiecki czy Janusz Hansz.

Dorobek prof. Andrzeja Hellmanna obejmuje liczne dokonania naukowe. Spośród najważniejszych należy wymienić znaczący wkład w poznanie etiopatogenezy przewlekłych zespołów (obecnie nowotworów) mieloproliferacyjnych. Już w swojej rozprawie habilitacyjnej postulował wspólne podłoże tych zespołów, które wiele lat później zostało potwierdzone odkryciami molekularnymi. Zagadnienia dotyczące tej dziedziny były przedmiotem dalszych prac badawczych Profesora, co uczyniło go wybitnym ekspertem w tej dziedzinie, cenionym zarówno w kraju, jak i za granicą. Prof. Andrzej Hellmann jest twórcą gdańskiego ośrodka hematologicznego, którym kieruje od momentu jego powołania w 1992 r. Jego zasługą jest nie tylko troska o nowoczesne, nadążające za światowymi trendami diagnozowanie i leczenie schorzeń układu krwiotwórczego, ale także zrównoważony rozwój naukowy i tworzenie warunków do działań badawczych. W latach 2003-2011 kierował działalnością Polskiego Towarzystwa Hematologów i Transfuzjologów jako jego prezes, przykładając szczególną wagę do zagadnień dotyczących szkolenia młodych kadr hematologii, a także motywowania do działalności naukowej.

Insygnium Członka Honorowego PTHiT – szabla z indywidualnym grawerunkiem jest od 25 września 2013 r. w posiadaniu profesora Andrzeja Hellmanna.

dr Maria Bieniaszewska,
członek Zarządu Głównego PTHiT,
Klinika Hematologii i Transplantologii

Nowe metody w leczeniu ortopedycznych wad wrodzonych u dzieci

W Klinice Ortopedii i Traumatologii Narządu Ruchu w czerwcu 2012 roku do leczenia złożonej wady kończyny górnej wprowadzono stabilizator zewnętrzny. Do tej pory stosowany był on jedynie w ośrodku niemieckim, gdzie tą metodą były leczone dzieci z Polski i innych krajów Europy, a nawet z całego świata. Pierwszą operację przeprowadził zespół lekarzy: dr Agnieszka Łabuć, dr hab. Tomasz Mazurek i lek. Kinga Baran, specjalista anestezjologii. Było to możliwe dzięki zgodzie i współpracy autora metody dr. Rolfa Habenichta, który pracuje w Szpitalu Dziecięcym w Hamburgu. Specjalnie skonstruowany minifiksator zewnętrzny przeznaczony jest do leczenia wrodzonego niedorozwoju i braku kości promieniowej przedramienia, wady, która poważnie upośledza funkcję ręki i całej kończyny. Stopień nasilenia wady bywa różny, od niewielkiego skrócenia kości promieniowej do całkowitego braku tej kości oraz kciuka i mięśni strony promieniowej przedramienia.

Zastosowana w Klinice Ortopedii i Traumatologii Narządu Ruchu metoda pozwala uniknąć nawrotu deformacji oraz w znacznym stopniu poprawia wygląd i funkcję kończyny od pierwszych miesięcy życia (metodę stosuje się między 6 m. ż. a 3 r. ż.). Leczenie przeprowadza się w kilku etapach. Rozpoczyna się od założenia stabilizatora, poprzez korektę ustawienia nadgarstka w trzech płaszczyznach, po osteotomię kości łokciowej i radializację nadgarstka. Leczenie operacyjne bardzo często kończy zabieg policyzacji wskaziciela. Każdy etap leczenia operacyjnego jest trudny technicznie. Zarówno radializacja nadgarstka, jak i policyzacja wskaziciela to zabiegi uznawane za jedne z najtrudniejszych do przeprowadzenia w zakresie chirurgii ręki najmłodszych pacjentów ortopedycznych.

Wprowadzenie tej metody w Polsce daje ogromną szansę na prawidłowe funkcjonowanie w społeczeństwie dzieci dotkniętych tą wadą i nie naraża rodziców na poważne koszty związane z przeprowadzeniem wieloetapowego leczenia poza granicami kraju. Nam daje ogromną satysfakcję i świadomość leczenia małych pacjentów na najwyższym światowym poziomie.

W ramach rozwijającej się współpracy z ośrodkiem w Hamburgu w czerwcu 2013 r. odbyło się zebranie PTOiTr, na którym poruszone były główne problemy napotymane podczas leczenia wad wrodzonych ręki. Współpraca polegająca na wymianie doświadczeń, którą zamierzamy kontynuować, pozwoli nam podejmować coraz to nowe wyzwania w leczeniu najbardziej skomplikowanych wad wrodzonych.

dr Agnieszka Łabuć,
dr hab. Tomasz Mazurek,
Katedra i Klinika Ortopedii
i Traumatologii Narządu Ruchu

Nieodwracalna elektroporacja (IRE) po raz pierwszy w UCK

Nano Knife

W Uniwersyteckim Centrum Klinicznym w Gdańsku przeprowadzono w dniach 28-29 października br. trzy zabiegi ablacji guzów nowotworowych za pomocą nieodwracalnej elektroporacji (*Irreversible Electroporation* – IRE), popularnie określanej terminem *Nano Knife*.

Elektroporacja jest jedną z metod fizycznego niszczenia tkanek. Myląca nazwa *Nano Knife* sugeruje wybiórczą resekcję tkanki nowotworowej, tymczasem jest nieco inaczej. Zjawisko nosi swoją nazwę z powodu efektu wywoływanego w obrębie błon komórkowych. Do tkanki wprowadzane są jednobiegunowe elektrody (od 2 do 6) o średnicy 19G (około 1,1 mm). Przez elektrody posiadające regulowany zakres końcówki czynnej podawanych jest 90 impulsów elektrycznych o napięciu 3000 V, natężeniu sięgającym 50 A i czasie trwania 70-100 μ s każdy. Zabiegi są wykonywane w znieczuleniu ogólnym ze zwiotczeniem mięśni. Impulsy elektryczne są synchronizowane z zapisem EKG dla zmniejszenia ryzyka wystąpienia zaburzeń rytmu serca. Urządzenie kontroluje impedancję tkanek i prąd podawany w obszar roboczy, tak aby nie przekroczyć parametrów i nie doprowadzić do efektu termicznego. Innowacyjność metody IRE polega na tym, że charakterystyka impulsu elektrycznego nie powoduje zwiększenia temperatury ani efektu koagulacji białek w miejscu aplikacji. Brak efektu cieplnego pozwala na zastosowanie ablacji we wnęce wątroby i w okolicy wielkich pni naczyń krwionośnych. W obszarze działania *Nano Knife* niszczone są wszystkie żywe komórki – zdrowe i nowotworowe. Martwica komórek przypomina najbardziej zjawisko apoptozy. Dzięki temu, że podścielisko tkanek i organów nie ulega uszkodzeniu,

dochodzi do szybkiej regeneracji komórek od obwodu obszaru ablacji. Zastosowanie w obrębie naczyń krwionośnych powoduje złuszczenie śródbłonna podlegające regeneracji w czasie 48 godzin. Mięśniówka naczyń krwionośnych jest regenerowana w czasie 7 dni. Pozostałe tkanki miękkie i tkanka guza nowotworowego są uprzątane w przeciągu 3 tygodni. Końcowy efekt zastosowania *Nano Knife* to powstanie blizny w miejscu guza nowotworowego i pozostawienie nieuszkodzonych struktur naczyniowych. To dość niezwykle zjawisko daje niesamowite możliwości użycia urządzenia w okolicach uznanych za niedostępne dla resekcji chirurgicznej oraz dla metod fizycznych.

Skuteczność zastosowania *Nano Knife* zależy od kilku czynników. Po pierwsze nie jest to panaceum na raka, jak często bywa mylnie przedstawiany. Ważny jest dobór pacjentów, którzy mogą odnieść korzyść z zastosowania metody *Nano Knife*. Drugim ważnym elementem jest zaplanowanie i precyzyjne wprowadzenie elektrod igłowych w obszarze guza. Elektrody są umieszczane w guzie za pomocą technik obrazowania. Podczas zabiegów operacyjnych położenie elektrod jest kontrolowane za pomocą śródoperacyjnego USG. Ważny jest plan rozłożenia elektrod oraz ich wzajemna równoległość.

Zabiegi w UCK zostały przeprowadzone przez zespoły Kliniki Chirurgii Ogólnej Endokrynologicznej i Transplantacyjnej oraz Zakładu Radiologii. Zakwalifikowano troje pacjentów, którym zaproponowano ten rodzaj leczenia jako alternatywę do leczenia paliatywnego. Zabiegi wykonano u dwóch pacjentów z guzem trzustki (rakiem gruczołowym oraz guzem neuroendokrynnym) oraz u jednego z rakiem dróg żółciowych. Jeden zabieg wykonano przezskórnie pod kontrolą tomografii komputerowej, dwa pozostałe podczas laparotomii. W zabiegach uczestniczyło dwóch techników (w tym Dieter Klimke z firmy Angiodynamic) wyspecjalizowanych w obsłudze *Nano Knife*. Pozycjonowanie igieł przeprowadził prof. Michał Studniarek. Zastosowanie IRE obserwowali zaproszeni przedstawiciele polskich jednostek klinicznych: prof. Andrzej Szawłowski z Warszawy, dr hab. Dawid Murawa z Poznania, dr hab. Sławomir Mrowiec z Katowic, dr Jerzy Siekiera z Bydgoszczy i prof. Sergiusz Nawrocki z Katowic. Udział klinicystów z innych ośrodków w Polsce związany jest z dużym zainteresowaniem tą nową technologią. Firma produkująca generatory nadzorowała przebieg zabiegów i dobrze oceniła dobór chorych oraz sposób przeprowadzenia zabiegów.

Pacjenci poddani ablacji za pomocą *Nano Knife* byli hospitalizowani po za-

Generator *Nano Knife*

Profesor Michał Studniarek w trakcie aplikacji IRE pod kontrolą tomografu komputerowego

stosowaniu elektroporacji. W trakcie pierwszego tygodnia po zabiegu obserwowano efekt ablacji oraz monitorowano parametry biochemiczne, wykładniki stanu zapalnego i markery nowotworowe. U pacjentki poddanej ablacji raka gruczołowego głowy trzustki obejmującego tętnicę kręzkową górną, w trakcie czterech dni obserwowano przejściowy wzrost CRP oraz diastaz w surowicy. W tym samym czasie doszło do spadku stężenia markera nowotworowego Ca 19-9. U chorego z nieoperacyjnym rakiem dróg żółciowych, mimo protezowania przewodów wątrobowych przed ablacją, nie doszło do ustąpienia cholestazy. Po wykonaniu ablacji wewnętrznej wątroby nastąpił spadek stężenia bilirubiny w surowicy. Badania kontrolne MRI wykazały zniszczenie guza spływu przewodów wątrobowych oraz niezaburzony przepływ przez żyły wrotne i tętnicę kręzkową górną oraz pień trzewny, które zostały objęte efektem działania *Nano Knife*.

Czy to jest rewolucja w leczeniu nowotworów? Koncepcja na pewno nie jest nowa, mamy przecież do dyspozycji liczne metody ablacji termicznej, brachyterapii czy ablacji prądem wysokiej częstotliwości. Technologicznie natomiast IRE stanowi nową jakość. Korzyść dla pacjenta to bardzo szerokie możliwości aplikacji, małe ryzyko powikłań i duża skuteczność miejscowa. IRE może być kojarzona ze wszystkimi metodami leczenia nowotworów oraz może być powtarzana. Do tej pory na świecie wykonano kilka tysięcy zabiegów tą metodą. Głównymi wskazaniami są rak prostaty, nerek, trzustki, wątroby i płuc. Zastosowanie elektroporacji może być traktowane jako postępowanie umożliwiające resekcję zmian pierwotnie nieoperacyjnych ze względu na zaawansowanie miejscowe, może stanowić metodę cytoredukcji lub formę leczenia radykalnego. W miarę rozpowszechniania tej technologii pojawiają się z pewnością nowe wskazania. Nasuwa się pytanie jakie jest miejsce IRE w algorytmie leczenia nowotworów złośliwych? Odpowiedź na to pytanie jest kwestią niedługiego czasu.

W Polsce zastosowanie IRE to dopiero kilka zabiegów wykonanych w najbardziej wyspecjalizowanych ośrodkach. Dzięki

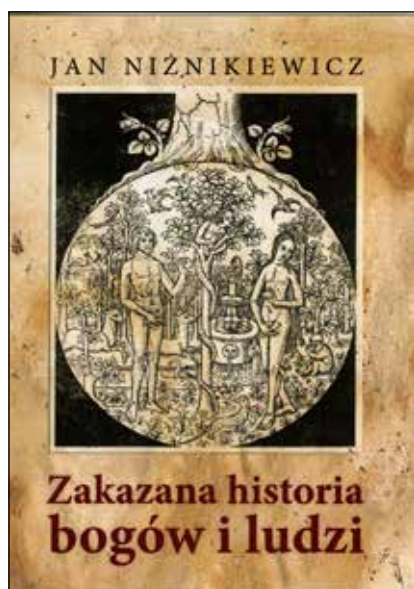

Zaproszeni goście podczas dyskusji o zabiegu

ki sposobności zastosowania IRE dołączyliśmy do elity ośrodków onkologicznych. Mamy nadzieję, że będzie nam dane wprowadzić IRE na stałe do praktyki klinicznej w UCK i brać udział w wytyczaniu ścieżki zastosowania tej technologii.

Chcielibyśmy serdecznie podziękować zespołowi zaangażowanemu w przygotowanie i przeprowadzenie zabiegów: dr Justynie Kostro, dr Ilonie Madejewskiej, dr. Dariuszowi Łaskiemu, zespołowi Kliniki Anestezjologii i Intensywnej Terapii oraz Zakładu Radiologii, pracownikom Bloku Operacyjnego, pracownikom tomografii komputerowej i rezonansu magnetycznego CMI.

dr hab. Stanisław Hać,
Katedra i Kliniki Chirurgii Ogólnej
Endokrynologicznej i Transplantacyjnej,
prof. Michał Studniarek,
Zakład Radiologii,
prof. Zbigniew Śledziński,
Katedra i Kliniki Chirurgii Ogólnej
Endokrynologicznej i Transplantacyjnej

Czwarta konferencja dotycząca prawa ochrony zdrowia w Coimbrze

Na Wydziale Prawa Uniwersytetu w Coimbrze w dniach 9-11 października br. odbyła się już czwarta konferencja dotycząca prawa ochrony zdrowia (Fourth European Conference on Health Law). Została zorganizowana przez Centrum Prawa Biomedycznego (Centre for Biomedical Law at the Faculty of Law of the University of Coimbra) przy czynnym udziale elitarnego europejskiego stowarzyszenia European Association of Health Law. Konferencja poświęcona była bezpieczeństwu pacjenta w różnych aspektach. Gdański Uniwersytet Medyczny reprezentowali: dr Lubomira Wengler, p.o. kierownika Zakładu

Prawa Medycznego oraz dr Piotr Popowski z Zakładu Zdrowia Publicznego i Medycyny Społecznej.

Trudno szczegółowo omówić liczne prezentacje wpisujące się w tak zakreślony temat przewodni. Warto jednak skupić się na kilku z nich, zwłaszcza tych, które odpowiadają dynamice zmian w medycynie i prawie ochrony zdrowia, jak i dostosowującym się do nich działaniom władz GUMed, polegającym m.in. na utworzeniu Centrum Zintegrowanej Opieki i e-Zdrowia na Wydziale Nauk o Zdrowiu.

I tak wśród tematów istotnych z tej perspektywy, a także z uwagi na prowadzone przez Zakład Prawa Medycznego badania statutowe szczególną wartość miały następujące referaty:

- Jean Herveg (Belgium) – *The project of a new data protection law in Europe and the patient's right to safety*,
- Loes Markenstein (Netherlands) – *Electronic health records, patient safety and data protection*,
- Nayha Sethi (United Kingdom) – *Data-protection in health research and pharmacovigilance*,
- Henriette Roscam Abbing (Netherlands) – *Informational privacy and patient safety, a pair apart?*
- Alexandre Dias Pereira – *Patient safety in telemedicine*,
- Eleni Kosta/Nadezhda Purtova – *Data protection challenges of mHealth applications: the case of a diabetes smartphone application*,
- Paul Quinn – *Medical Apps and Accountability – Where can the Patient/Consumer find protection?*

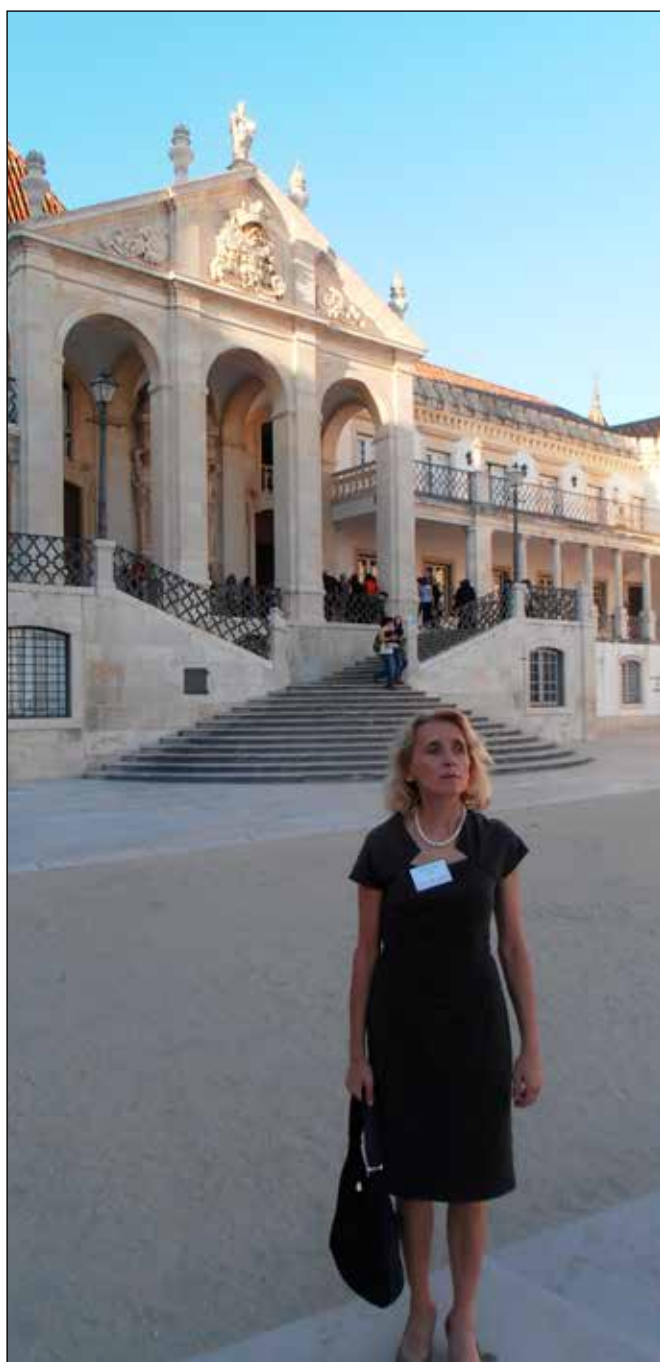
Bardzo interesująca była również, zwięźczająca powyższe referaty, dyskusja zatytułowana *The future of privacy protection in Europe*.

Wszystkie wymienione wyżej wystąpienia odnosiły się do ochrony danych medycznych pacjenta zarówno w świetle finalizowanego rozporządzenia Unii Europejskiej dotyczącego ochrony danych osobowych, jak i wobec zastosowania nowych technologii, w tym technologii mobilnych.

Uczestnicy Konferencji zastanawiali się m.in. nad takimi problemami jak:

- relacją między e-zdrowiem, m-zdrowiem a telemedycyną,
- potrzebą stworzenia przez UE odrębnej regulacji prawnej dotyczącej ochrony danych medycznych z uwagi na specyfikę problemów, które ta kategoria informacji wrażliwych wywołuje,
- potrzebą uregulowania kwestii przetwarzania danych medycznych w ramach urządzeń mobilnych, w tym tych, które służą przesyłaniu danych medycznych przez pacjenta do podmiotu udzielającego świadczeń medycznych,
- kwestią odpowiedzialności podmiotów tworzących aplikacje medyczne, które są instalowane na urządzeniach mobilnych. Zastanawiano się w szczególności nad tym, czy z uwagi na dobro pacjenta nie warto wprowadzić wobec tego rodzaju aplikacji analogicznego reżimu prawnego jak wobec wyrobów medycznych.

dr Lubomira Wengler,
Zakład Prawa Medycznego
dr Piotr Popowski,
Zakład Zdrowia Publicznego i Medycyny Społecznej

Wycieczka Seniorów GUMed do Pragi

Korzystając z pięknej letniej pogody Seniorzy GUMed postanowili wyruszyć 8 sierpnia br. na krajoznawczą wycieczkę do Pragi. W autokarze powitał nas pilot wycieczki – bardzo miły pan Darek, który zapoznał nas z programem wycieczki i sprawdził obecność uczestników. Punktualnie o godz. 7 wyruszyliśmy na turystyczny szlak. Piękna słoneczna pogoda towarzyszyła nam podczas całej wycieczki. W czasie podróży pan Darek ciekawie opowiadał o historii miejscowości, przez które przejeżdżaliśmy. We Wrocławiu zjedliśmy obiad i ruszyliśmy w dalszą podróż.

Na granicy w Kudowie-Stone spotkała nas pani Kasia – przewodnik wycieczki. Pani Kasia barwnie i ciekawie mówiła o bogatej historii Czech oraz związkach między naszymi krajami. Słuchając opowieści podziwialiśmy piękne krajobrazy, malownicze wioski i miasteczka.

Wieczorem dotarliśmy do hotelu „Populus” w Pradze. Po zakwaterowaniu w wygodnych dwuosobowych pokojach udaliśmy się na smaczną i obfity obiadokolację. Nazajutrz po śniadaniu wyruszyliśmy na zwiedzanie Pragi. Zobaczyliśmy dzielnicę malowniczo położoną na zboczach zamkowego wzgórza – Mala Strana, zachwycającą cudownie pięknymi i bogatymi barokowymi pałacami, dworami, kamienicami i posesjami. Spacerowaliśmy po najstarszym moście w Europie – po mo-

ście Karola, z którego można podziwiać piękną panoramę z widokiem na Hradczany.

W restauracji w centrum Pragi zjedliśmy wystawną obiadokolację. Wśród serwowanych dań znalazły się również knedliki. Po kolacji pojechaliśmy na koncert kolorowych fontann.

Po nim, pełni turystycznych wrażeń, wróciliśmy do hotelu i radośnie udaliśmy się na spoczynek.

Nazajutrz po spożyciu śniadania rozpoczęliśmy zwiedzanie pięknego i bogatego Grodu. Po obejrzeniu zamku, czyli słynnych Hradczan, popłynęliśmy w rejs po Wełtawie. Z pokładu statku zachwycaliśmy się kunsztem cudownej architektury świadczącej o wielkim bogactwie, zamożności i wysokiej kulturze mieszkańców.

W restauracji spożyliśmy wystawną kolację i wróciliśmy do hotelu, by nazajutrz wyruszyć w drogę powrotną. Na trasie zwiedziliśmy jeszcze Skalne Miasto, które zadziwia baśniowymi skalnymi tworem wyrzeźbionymi przez naturę.

Po drodze nie ominęliśmy czeskiego Marketu, gdzie każdy zrobił zakupy według potrzeby, gustu i upodobania. Tu pożegnaliśmy się z sympatyczną panią Kasią i ruszyliśmy w dalszą drogę. We Wrocławiu zjedliśmy obiad i w późnych godzinach nocnych 11 sierpnia br. znużeni, ale pełni pięknych turystycznych wrażeń wróciliśmy do Gdańska.

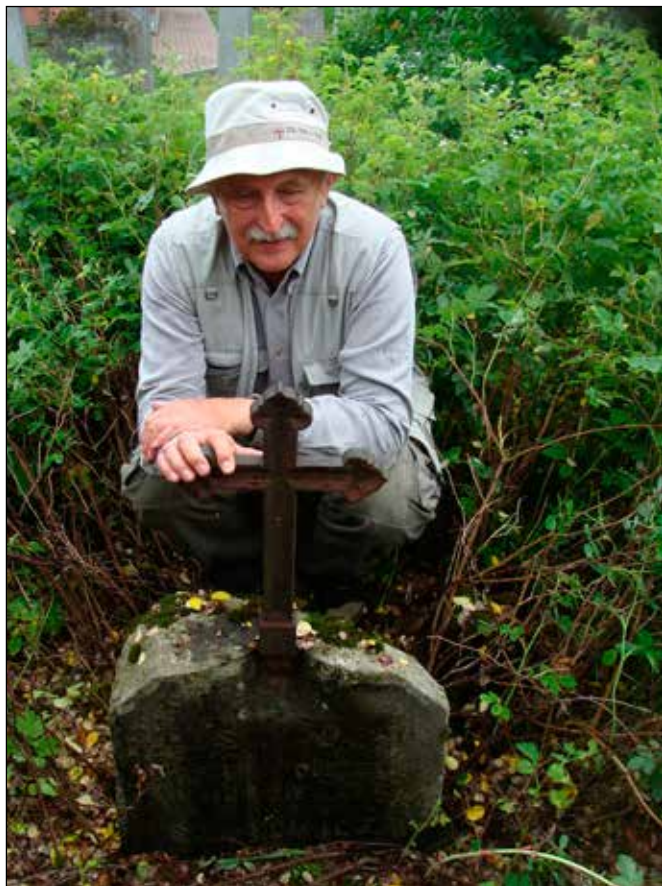
mgr Zdzisław Jaroszewicz,
Klub Seniora

Mój powrót do przeszłości

Na zaproszenie organizatorów prof. Andrzeja Mojsiejenka i prof. Pawła S. Prońko uczestniczyłem w dniach 28-29 czerwca br. z mgr Aleksandrą Dyś w konferencji pod złożonym tytułem *Biological Functions of Pathothenic Acid. Pathothenic acid and the Brain. New Opportunities in Metabolic and Dietary Therapies*. Zorganizował ją Instytut Biochemii Związków Aktywnych Biologicznie Białoruskiej Akademii Nauk w Grodnie. Uczestniczyło w niej około 70 naukowców, głównie z Białorusi i Ukrainy, kilkunastoosobowa grupa zaproszonych wykładowców z Polski (Białystok, Gdańsk, Poznań) oraz USA i Rosji. Naukowcy z Grodna od lat 70. ubiegłego wieku zajmują się metabolizmem kwasu pantotenowego i witaminy B₁ w różnych stanach patologicznych, w tym w chorobach cywilizacyjnych, do których zalicza się również alkoholizm. Wspólnota zainteresowań z kolegami z Grodna wynika z naszego wieloletniego zaangażowania w badania nad regulacją i zaburzeniami metabolizmu acetylowanego koenzymu A w neuronach cholinergicznym mózgu. Kwas pantotenowy jest prekursorem koenzymu A.

Kontakty z Grodnem sięgają lat 90. ubiegłego wieku, kiedy to w Katedrze i Zakładzie Biochemii Klinicznej AMG przebywał

na trzyletnim stypendium habilitacyjnym nieżyjący już dr Jerzy Kisielewski, który kilka lat później rozpoczął nauczanie biochemii klinicznej i diagnostyki laboratoryjnej studentów medycyny na Białorusi.

W ramach konferencji wygłoszono 30 referatów dotyczących zaburzeń metabolizmu kwasu pantotenowego i koenzymu A. Sporo uwagi poświęcono metodom leczenia i zapobiegania powstawaniu niedoborów tych związków. Odybyła się również dyskusja okrągłego stołu. Wygłosiliśmy referaty:

- Andrzej Szutowicz – wykład sympozjalny *Acetyl-CoA a pivotal point in cholinergic neurodegeneration and neuroprotection*,
- Aleksandra Dyś – referat młodego naukowca *Interactions of thiamine deficits and zinc excess in cholinergic neuronal cell of septal origin*.

Niezwykle istotnym, osobistym elementem pobytu na Białorusi była dla mnie pokonferencyjna wizyta w Szutowiczach, rodzinnej wsi mojego dziadka Antoniego, którą opuścił przed I wojną światową, zakładając w Wilnie piekarnię. Wieś położona jest kilka kilometrów na południe od słynnego niegdyś z niedźwiedziej akademii miasta Smorgon i kilkanaście kilometrów na północ od drogi Wilno – Mińsk. Na niewielkim, miejscowym cmentarzu po kilkugodzinnych poszukiwaniach odnalazłem grób moich pradiadków – Franciszka i Marcelli Szutowiczów. Nazwisko Szutowicz widać również na kilkunastu innych nagrobkach. Są tam zarówno groby katolickie, jak i prawosławne, pisane alfabetem łacińskim lub cyrylicą. Jednak ostatnie pochówki z tym nazwiskiem odbyły się ponad 30 lat temu. Obecnie we wsi nie ma nikogo o nazwisku Szutowicz. Żyją dalecy krewni po kądzieli. Cała wieś (niegdyś drewniana) niemal w całości spłonęła w czasie ostatniej wojny. Obecnie to typowa osada kołchozowa z murowanymi domkami, po części zupełnie nowymi, no i z obowiązkowym, pięknie pomalowanym pomnikiem Lenina przed zrujnowanym domem kultury.

prof. Andrzej Szutowicz,
Katedra i Zakład Biochemii Klinicznej

Nowatorskie szkolenie w ratowaniu życia

Młodzi lekarze z Trójmiasta i okolic w ostatni weekend września (28-29.09.2013 r.) wzięli udział w nowatorskim szkoleniu zorganizowanym przez Okręgową Izbę Lekarską w Gdańsku oraz Katedrę i Klinikę Medycyny Ratunkowej Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego pod kierownictwem prof. Andrzeja Basińskiego. Kurs zatytułowany *Młody lekarz w karetce, czyli jak pozbyć się strachu* miał być połączeniem nauki i zabawy, a także przypomnieniem podstawowych zasad postępowania z pacjentem w stanie zagrożenia zdrowia i życia. Organizatorzy chcieli, aby był on symulacją realnej pracy młodego lekarza w zbliżonych do rzeczywistości warunkach, szkoleniem opartym na ćwiczeniach praktycznych prowadzonych na manekinie, ale również na żywym człowieku.

Pomysł ten narodził się wśród grupy lekarzy i ratowników medycznych, którzy od kilku lat prowadzili podobne zajęcia dla studentów ratownictwa medycznego Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego. Wówczas w formie wykładów, a przede wszystkim ćwiczeń praktycznych studenci mieli poznać funkcjonowanie systemu ratownictwa medycznego wraz z możliwością usystematyzowania wiedzy zdobytej w trakcie studiów.

Organizatorzy, pamiętając początki swojej własnej pracy, pomyśleli, że podobne szkolenie skierowane do stażystów i młodych lekarzy, ułatwiłoby podjęcie decyzji o wyborze tej wymagającej, ale jakże ciekawej gałęzi medycyny. Jeżeli nie zachęciłoby młodszych kolegów do specjalizowania się w medycynie ratunkowej, na pewno uolniłoby ich w dużej mierze od stresu w trakcie pracy w jednostkach pomocy doraźnej, które są najczęstszym miejscem zbierania doświadczenia przez świeżo upieczonych medyków.

Do realizacji projektu doszło po kilkumiesięcznych, żmudnych przygotowaniach, w które zaangażowani byli lekarze Klinicznego Oddziału Ratunkowego – Anna Ingielewicz i Łukasz Skorupa, ratownicy medyczni – Dawid Barbużyński i Krzysztof Flis, a także specjalizująca się w zakresie medycyny rodzinnej lek. Karolina Wiśniewska-Skorupa. Nadzór merytoryczny nad przygotowaniem kursu pełnił prof. Andrzej Basiński, specjalista medycyny ratunkowej, anestezjologii i intensywnej terapii. Miejscem kursu był ośrodek wypoczynkowy w Garczynie.

Podczas szkolenia zajęcia prowadzone były całonocowo, również w godzinach nocnych. Dwudziestu uczestników podzielonych na 2-3-osobowe zespoły zobligowanych zostało do pełnienia dyżurów medycznych w specjalnie przygotowanym na potrzeby kursu Szpitalnym Oddziale Ratunkowym, gabine-

cie lekarza nocnej i świątecznej opieki chorych, jak również w specjalistycznym zespole ratownictwa medycznego z wykorzystaniem w pełni wyposażonego ambulansu. Kursanci wcielali się w role lekarzy-kierowników zespołów, jak również ratowników i dyspozytorów medycznych. Takie rozwiązanie pozwoliło im na poznanie praktycznej charakterystyki pracy danych jednostek oraz obowiązków poszczególnych członków zespołu.

Każdy z kursantów podczas pełnienia dyżuru miał do dyspozycji sprzęt, który rzeczywiście powinien znajdować się na wyposażeniu jego miejsca pracy. Uczestnicy szkolenia zaopatrzeni byli w odblaskowe kolorowe kamizelki, określające ich funkcję podczas danej symulacji oraz sprzęt łączności radiowej. Zobligowani byli do prowadzenia autentycznej, obowiązującej w danej jednostce, dokumentacji medycznej.

Rezultaty szkolenia przeszły oczekiwania organizatorów. Ogromne zaangażowanie uczestników, jak również doskonała atmosfera miejsca, wsparte doświadczeniem prowadzących, pozwoliły uzyskać symulację prawdziwego świata medycyny ratunkowej, w którym historie poszczególnych pacjentów kierowane były przez różne piętra systemu opieki medycznej. Dzięki temu kursanci mogli wynieść z ćwiczeń możliwie największą wiedzę i umiejętności.

– Szkolenie to wybiegało daleko poza tradycyjne ćwiczenia resuscytacji na fantomach. Tym razem szkoliliśmy się z pacjentami żywymi. Organizatorzy zadbali o wiarygodność symulowanych scenek oraz pacjentów. Korzystaliśmy z prawdziwego sprzętu i wykonywaliśmy praktycznie wszystkie czynności i zabiegi na pacjentach – powiedział po powrocie z kursu jeden z jego uczestników.

– Po raz pierwszy miałem okazję oraz konieczność działać od początku wezwania do pacjenta, wykonywać wszystkie, nawet najdrobniejsze czynności na miejscu zdarzenia, praktycznie wykorzystywać swoją wiedzę oraz co najważniejsze – podejmować decyzje. Możliwość oswojenia się z taką pracą i uczenia się na własnych błędach jest bezcenna – podsumował lekarz stażysta.

Zachęceni pozytywnym odbiorem szkolenia, zdając sobie sprawę z braku tego typu inicjatyw na rynku medycznym i dostrzegając potrzebę praktycznych zajęć wśród młodych medyków, organizatorzy liczą na kontynuację tego projektu.

Anna Ingielewicz,
Łukasz Skorupa,
Katedra i Klinika Medycyny Ratunkowej

Polecamy Czytelnikom

Piotr Krakowiak, Agnieszka Paczkowska, Anna Janowicz, Barbara Sikora: Sztuka komunikacji z osobami u kresu życia. Poradnik dla profesjonalistów i opiekunów nieformalnych – rodzin i wolontariuszy. Gdańsk, Fundacja Lubie Pomagać, 2013. ISBN 978-83-932460-4-5

Z recenzji...

Sztuka komunikacji z osobami u kresu życia jest publikacją wyjątkową, starannie opracowaną, przemyślaną i znakomicie napisaną. Autorzy podjęli się trudu omówienia zawłości dobrej krzepiącej rozmowy z ludźmi podążającymi do kresu swej drogi. Jest to temat bardzo trudny, obejmujący rozległe przestrzenie wiedzy zarówno teoretycznej, jak i praktycznej. Opisywane w książce przykłady pochodzące z praktyki są cennym uzupełnieniem wiedzy teoretycznej, a zadawane pytania pozwalają przemyśleć omawianą problematykę. Dobrze, że w zalewie książek oświatowych pojawiają się publikacje niezwykle, mądre, przygotowujące do trudności życia. Wszyscy jesteśmy w drodze, mądry wędrowiec stara się przewidzieć każdą z możliwych przygód. Warto oprócz rutynowych przedmiotów zapakowanych do plecaka wziąć ze sobą także sprawdzony przewodnik na sytuacje nieprzewidziane.

doc. dr Zbigniew Bohdan, specjalista pediatra,
Klinika Pediatrii, Gastroenterologii,
Hepatologii i Żywności Dzieci,
trener psychoonkologii

Rozmowy na trudne tematy

Sztuka komunikacji z osobami u kresu życia to publikacja dla wszystkich, którzy na co dzień muszą lub powinni podejmować się rozmów na trudne tematy związane z chorobą.

Sprawowanie opieki nad osobą ciężko i przewlekłe chorą, osobą u kresu życia stanowi wyzwanie dla jej opiekunów. Doty-

czy to profesjonalnego personelu opiekuńczego, a także opiekunów nieformalnych (członków rodziny chorego, przyjaciół i wolontariuszy). Wymaga od nich umiejętności stworzenia relacji, która pozwoli właściwie odpowiedzieć na potrzeby chorego. Jednym z podstawowych warunków, który musi być spełniony, jest odpowiednia komunikacja. To sztuka, na którą składa się wiele elementów. Ważny jest zarówno fakt przekazania informacji, jak i sposób podzielenia się nią, a także uczynienie pacjenta podmiotem współdecydowania o swoich losach.

W trudnym zadaniu przekazywania niepomyślnych wiadomości wszyscy członkowie zespołów opiekuńczych mają do spełnienia ważną rolę. Lekarze przekazujący diagnozę, pielęgniarki, pracownicy socjalni, kapelani, którym pacjent zadaje niełatwe pytania. Bliscy powinni się starać, by w szczerzy i otwarty sposób rozmawiać z chorym. Rodzina może być dużą pomocą w procesie komunikacji, ale często to właśnie ona bardzo utrudnia przekazanie wiadomości choremu.

Książka *Sztuka komunikacji z osobami u kresu życia* wydana przez Fundację Lubie Pomagać jest fachowym studium wiedzy na temat komunikacji w obliczu choroby, a także nieuchronnej śmierci, popartym przykładami z życia i wiedzą teoretyczną. Pokazuje jak budować z chorym relacje oparte na zaufaniu i jak powinny one wyglądać w poszczególnych fazach choroby. Wyjaśnia różne stany emocjonalne i zachowania chorego oraz wskazuje na możliwości odpowiednich reakcji na nie oraz wsparcia. Zawiera także szereg praktycznych porad w zakresie zapobiegania wypaleniu zawodowemu (*burnout*) i przewlekłemu stresowi (*wornout*) dla lekarzy i personelu medycznego oraz opiekunów nieformalnych pracujących na co dzień z osobami ciężko i przewlekłe chorymi, umierającymi oraz ich bliskimi.

Jak pisze recenzent: *Adresatem książki powinny być nie tylko uczelnie medyczne i zawody krzątające się bezpośrednio wokół chorego. Wiedza skondensowana w tym podręczniku jest niezbędnym przygotowaniem się do spotkań z cierpieniem własnym i innych. Kiedy przeżywamy chorobę zawsze ma ona cechy indywidualne, język cierpienia jest językiem doświadczeń własnych, nabywanych „na drodze” rozwoju osobistego, jest wypadkową doświadczeń i rozmów rodzinnych, naśladownictwa obserwowanych postaw, sygnałów zarówno budujących, jak i negatywnych. Cierpienie, strata, żaloba wypalają głębokie piętno na konkretnej osobie, choć gdy poznajemy mechanizmy opisywanych zjawisk, okazuje się, że nasze reakcje są policzone, nazwane, mają usystematyzowany przebieg i następstwa. Zebranie tych mechanizmów jako spójny opis jest szczególną zaletą tej książki. Równie ważne są sylwetki Autorów dzielących się z czytelnikami własnym doświadczeniem opartym na towarzyszeniu ludziom na skraju drogi. Ważne jest, by rozmawiać, za wszelką cenę rozmawiać.*

Książka dostępna jest w księgarni internetowej www.lubiepomagac.eu

Anna Janowicz,
Fundacja Lubie Pomagać

Wolontariat w opiece u kresu życia

Z recenzji wydawniczej prof. dr. hab. Kazimierza Zbigniewa Kwiecińskiego, członka korespondenta PAN:

Monografia ks. dr. Piotra Krakowiaka jest dotychczas najpełniejszym w polskiej pedagogice społecznej, pedagogice opieki i tanatopedagogice syntetyczno-krytycznym i unikatowym dziełem obejmującym genezę, rozwój, formy i doświadczenia zagraniczne i polskie opieki nad osobami u kresu życia, odsłaniającym funkcje rzeczywiste, braki i możliwości tej opieki ze strony różnych podmiotów, w tym także związków wyznaniowych. Monografia jest kompletnie zaprojektowana i zrealizowana. [...] jest to ujęcie bardzo dojrzałego działacza, badacza i doświadczonego Autora, wewnętrznym spójne, przejrzyste, dobrze, jasno i pięknie napisane.

Symulacja wypadku masowego na autostradzie

Jak najlepiej spędzić bardzo chłodny, październikowy wieczór? Można zająć się czytaniem książki przy kubku gorącej herbaty, obejrzeć jakiś film albo wziąć udział w symulacji masowego wypadku komunikacyjnego na odcinku autostrady A1 w MOP Kleszczewko. Tę ostatnią opcję spędzenia wolnego wieczoru wybrali studenci z SKN Medycyny Ratunkowej. W nocy z 3 na 4 października br. odbyły się ćwiczenia straży pożarnej, których celem było sprawdzenie przygotowań taktycznych, doskonalenie działań i współpracy pomiędzy jednostkami ratowniczo-gaśniczymi, zespołami pogotowia ratunkowego, specjalistycznymi grupami ratownictwa technicznego i służbami operatora autostrady w czasie zdarzeń masowych. Scenariusz przewidywał wypadek drogowy, w którym kierowca samochodu ciężarowego przewożącego maszyny drogowe próbuje ominąć ludzi, wpada w poślizg, taranuje bariery ochronne i uderza w dwa samochody osobowe jadące w kierunku przeciwnym. Pieszyc miały przygnieść maszyny drogowe, a z nimi miał się zderzyć autobus. W ćwiczeniach wzięło udział 60 strażaków z Komendy Wojewódzkiej PSP w Gdań-

Piotr Krakowiak: Wolontariat w opiece u kresu życia. Geneza, rozwój, funkcjonowanie, możliwości optymalizacji i integracji. Ku syntezie socjopadagogicznej. Toruń: Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Mikołaja Kopernika, 2012. ISBN 978-83-231-2980-6. Rozprawa habilitacyjna

sku, Komendy Powiatowej w Pruszczu Gdańskim i Tczewie, OSP z Pszczółek, Łęgowa i Rościszewa. Pozorantów z GU-Med-u było 14. Odpowiednio przygotowani przez strażaków studenci – przede wszystkim finezyjnie pomalowani – zostali poinstruowani o zakresie odniesionych obrażeń i parametrów życiowych. Miało im to umożliwić dobrą symulację. Następnie rozlokowano ich na odpowiednich stanowiskach, gdzie starali się wiarygodnie przedstawić określone sytuacje przybyłym na miejsce ratownikom. Poza dobrą zabawą i ciepłym poczęstunkiem na koniec, była to też świetna okazja do nauki. Teraz już wszyscy wiemy jak ważne jest dobre zorganizowanie akcji ratunkowej, przeprowadzenie segregacji w systemie START, porządne założenie kołnierza szyjnego czy nawet fakt, że okrycie folią termiczną naprawdę wiele zmienia.

Ewa Sendrowska,
Kinga Tatara,
SKN Medycyny Ratunkowej

Fot. Piotr Gudalewski

Pojemnik do sterylizacji igieł

Zgodnie z wcześniejszymi zapowiedziami zapraszamy do wspólnego odkrywania tajemnic, które kryją muzealne pólki. Podobnie jak w roku ubiegłym, każdego ósmego dnia miesiąca będziemy prezentować na stronie www.gumed.edu.pl wybrany obiekt z kolekcji Muzeum GUMed. Zostaną one zaprezentowane podczas specjalnej wystawy jesienią przyszłego roku.

Wynalezienie i wprowadzenie do codziennego stosowania strzykawki i igły zrewolucjonizowało medycynę w drugiej połowie XIX wieku. Kolejne odkrycia związane z zasadami bezpiecznego podawania leków drogą iniekcji (m.in. dotyczące jałowości używanych do iniekcji strzykawek i igieł) wymogły opracowanie wytycznych postępowania, które po licznych, oczywistych modyfikacjach obowiązują do dziś. Współcześnie, w dobie sprzętów jednorazowego użytku, uporano się z wieloma problemami, z jakimi medycyna borykała się jeszcze 60 lat temu. Dzięki antybiotykom na przełomie lat 40. i 50. ubiegłego wieku odnotowano niespotykane dotąd sukcesy w leczeniu chorób do tej pory dziesiątkujących populację ludzką, np. gruźlicy. Gwałtownie wzrosła liczba wykonywanych zastrzyków. Konieczna stała się łatwa i masowa metoda sterylizacji strzykawek i igieł, ówczesnie wielokrotnego użytku.

Przedstawiamy pojemnik do sterylizacji igieł wyprodukowany przez firmę MARTIN około 1950 r. Wykonany jest

TAJEMNICE Z MUZEALNEJ PÓŁKI

ze stali nierdzewnej i kwasoodpornej oraz szkła (krążek umieszczony w części centralnej pojemnika). Jednorazowo możliwe było sterylizowanie 48 igieł. Na fotografii można również dostrzec mandryny służące do oczyszczania kaniuli z osadzających się w niej drobin krwi, wody i leków. Prezentowany eksponat jest darem prof. Marii Dudziak.

dr Marek Bukowski,
Muzeum GUMed

Sukces dr hab. Natalii Marek-Trzonkowskiej

Dr hab. Natalia Marek-Trzonkowska, adiunkt w Zakładzie Medycyny Rodzinnej GUMed została uhonorowana Nagrodą Naukową Polsko-Amerykańskiego Towarzystwa Medycznego (Polish-American Medical Society; PASMS). Towarzystwo nagrodziło dr hab. Marek-Trzonkowską za badania nad terapią cukrzycy typu 1, które prowadziła m.in. w Stanach Zjednoczonych jako stypendystka Fundacji Kościuszkowskiej i PASMS. Nagroda zostanie wręczona 31 stycznia 2014 r. w Muzeum Polskim w Chicago podczas spotkania członków Towarzystwa, które poprzedzi Doroczny Bal Lekarzy.

□

O nadciśnieniu w Wilnie

Gdański Uniwersytet Medyczny oraz Litewskie Towarzystwo Nadciśnienia Tętniczego zorganizowały 4 października 2013 roku w Wilnie spotkanie *Vilnius – Gdańsk Meeting on Hypertension, Kidney Disease and Cardiovascular Protection*. Konferencja odbyła się po raz drugi, poprzednie spotkanie miało miejsce w Gdańsku w maju 2012 roku.

Uczestnicy mogli wysłuchać wykładów zarówno polskich jak i litewskich ekspertów z dziedziny nadciśnienia, chorób nerek, kardiologii i prewencji sercowo-naczyniowej. W spotkaniu wzięli udział m.in. przedstawiciele władz GUMed: prorektor ds. studenckich – prof. Marcin Gruchała oraz dziekan Wydziału Lekarskiego – prof. Maria Dudziak.

Konferencja nawiązuje do wspólnej historii uniwersytetów medycznych w Gdańsku i Wilnie. Warto przypomnieć statut naszej Uczelni: *Gdański Uniwersytet Medyczny, zwany dalej „Uniwersytetem” lub „Uczelnią” jest uczelnią publiczną, powołaną dekretem Krajowej Rady Narodowej z dnia 8 października 1945 r. o utworzeniu Akademii Lekarskiej w Gdańsku, nawiązującą do tradycji Atheneum Gedanense z Katedrą Anatomii i Medycyny, założoną w 1580 r. oraz Wydziału Lekarskiego Uniwersytetu Stefana Batorego w Wilnie.*

Ta druga już konferencja zaowocowała podjęciem przez władze obu uczelni decyzji o nawiązaniu oficjalnej współpracy. Kolejne spotkanie odbędzie się w Gdańsku we wrześniu 2014 roku.

Studenci z IFMSA wyróżnieni

Belchatów gościł uczestników 31 Zgromadzenia Delegatów IFMSA-Poland, które odbyło się w dniach 8-10 listopada br. Wydarzenie to jest największym spotkaniem studentów medycyny zrzeszonych w 12 oddziałach IFMSA na terenie całej Polski. Jest ono doskonałą okazją do wymiany doświadczeń i pomysłów oraz podsumowania dotychczasowej działalności na gruncie lokalnym. Oddział Gdańsk reprezentowała delegacja studentów Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego w składzie: Agnieszka Budka, Maria Burska, Wiktoria Filipkowska, Karolina Garnicka, Justyna Gawlik, Marta Gawrońska, Magdalena Geneja, Karolina Górka, Maria Jastrzębska, Paulina Kalinowska, Bogna Kałaska, Anna Nawojczyk, Rita Sharma, Tobiasz Stecka i Tomasz Trojanowski.

Zgromadzenie Delegatów w Belchatowie było pełne sukcesów dla oddziału gdańskiego. Nagrodami Zarządu Głównego IFMSA-Poland za swoją działalność w roku akademickim 2012/2013 zostały nagrodzone: Karolina Górka w kategorii Najlepszy Koordynator Lokalny ds. Zdrowia Reprodukcyjnego i AIDS oraz Karolina Garnicka w kategorii Najlepszy Prezydent Oddziału. Nominacjami do nagród zostali wyróżnieni również Maria Burska, Rita Sharma

oraz Michał Późniak. Kolejne Zgromadzenie Delegatów IFMSA-Poland odbędzie się w kwietniu 2014 r. w Gdańsku.

Europejski egzamin z chirurgii dziecięcej

Klinika Chirurgii i Urologii Dzieci i Młodzieży razem z organizacją EBPS (European Board of Paediatric Surgery Examination) była w dniach 24-26 października br. gospodarzem i współorganizatorem drugiej części europejskiego egzaminu specjalizacyjnego z chirurgii dziecięcej. Egzamin został przeprowadzony dzięki uzyskanej przez Klinikę w 2011 roku europejskiej akredytacji szkoleniowej przyznanej przez Zarząd Sekcji Chirurgów Dziecięcych UEMS (Union of European Medical Specialists). Do Gdańska przybyło 16 kandydatów, głównie z krajów arabskich, ale także z Hiszpanii i Niemiec, którzy pomyślnie przeszli przez pierwszą część egzaminu w Dżudda w Arabii Saudyjskiej w czerwcu br. oraz 16 egzaminatorów, którym przewodził prof. Robert Carachi. Wśród polskich specjalistów chirurgii dziecięcej w zespole egzaminującym znaleźli się profesorowie: Piotr Czauderna (GUMed), Maciej Bagłaj (UM we Wrocławiu), Andrzej Igor Prokurat (Uniwersytecki Szpital Dziecięcy w Krakowie), Jan Godziński (Dolnośląski Szpital Specjalistyczny we

Wrocławiu) oraz dr Andrzej Gołębiowski (GUMed). Egzamin składał się z sesji klinicznej i ustnej. Pierwsza z nich odbyła się w Klinice Chirurgii i Urologii Dzieci i Młodzieży i dotyczyła aspektów diagnostycznych i leczniczych pacjentów aktualnie hospitalizowanych w oddziale. W trakcie części ustnej kandydaci musieli wykazać się wiedzą z zakresu ogólnej chirurgii dziecięcej, urologii, traumatologii oraz chirurgii noworodka. Egzamin zakończył się w sobotę. Po indywidualnym ogłoszeniu wyników (12 kandydatów z pozytywnym wynikiem) nagrodzono najlepszego zdającego. Był nim dr Muthana Abdulrahman z Kataru. Prof. Piotr Czauderna oraz prezes zarządu szpitala Dariusz Kostrzewa odebrali od EBPS nagrodę dla gospodarza tego wydarzenia. Podkreślić należy, że europejski egzamin z chirurgii dziecięcej odbył się w Polsce po raz pierwszy.

mgr Maria Kajzer,
Klinika Chirurgii i Urologii
Dzieci i Młodzieży

Kursy specjalizacyjne podczas 10 ADA

Uprzejmie informuję, że dla uczestników 10 Jubileuszowej Akademii Dermatologii i Alergologii www.ekonferencje.pl/10ADA organizujemy następujące kursy specjalizacyjne:

- specjalizacja – alergologia
– 5-731/1-07-201-2014 – *Choroby alergiczne skóry* (5-6.02.2014 r.)
- specjalizacja – dermatologia i wenerologia
– 5-707/1-05-201-2014 – *Diagnostyka kliniczna i laboratoryjna oraz leczenie alergicznych chorób skóry* (3-5.02.2014 r.)
– 5-707/1-10-202-2014 – *Choroby skóry wieku dziecięcego* (4-5.02.2014 r.).

Lekarzy zainteresowanych udziałem prosimy o rejestrację na stronie Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego <http://www.szkoleniezawodowe.gumed.edu.pl>

Zapraszam do udziału!

prof. Roman Nowicki,
kierownik Katedry i Kliniki
Dermatologii, Wenerologii i Alergologii

Wybrano prodziekana na WNoZ

Dr hab. Sylwia Małgorzewicz, kierownik Katedry Żywienia Klinicznego została wybrana na prodziekana Wydziału Nauk o Zdrowiu z Oddziałem Pielęgniarstwa i Instytutem Medycyny Morskiej i Tropikalnej Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego na kadencję 2012-2016.

Wybory odbyły się 14 listopada 2013 r.

z Kalendarza Rektora

- 24.09.2013 r. – uczestniczył w posiedzeniu Rady Rektorów Województwa Pomorskiego zorganizowanym przez Ateneum – Szkołę Wyższą w Gdańsku.
- 25.09.2013 r. – wziął udział w immatrykulacji studentów I roku Wydziału Nauk o Zdrowiu.
- 26.09.2013 r. – uczestniczył w immatrykulacji studentów I roku Oddziału Stomatologicznego.
- 27.09.2013 r. – pożegnał w swoim gabinecie kierowników klinik odchodzących na emeryturę. Wziął także udział w immatrykulacji studentów I roku Wydziału Lekarskiego (kierunku lekarskiego polskojęzycznego i anglojęzycznego).
- 30.09.2013 r. – uczestniczył w immatrykulacji studentów I roku Wydziału Farmaceutycznego.
- 1.10.2013 r. – gościł na inauguracji roku akademickiego 2013/2014 w Uniwersytecie Jagiellońskim w Krakowie, w 650 rocznicę jego utworzenia.
- 2.10.2013 r. – wziął udział w inauguracji roku akademickiego 2013/2014 w Uniwersytecie Gdańskim.
- 3.10.2013 r. – uczestniczył w immatrykulacji studentów I roku Międzyuczelnianego Wydziału Biotechnologii UG i GUMed.
- 4.10.2013 r. – wziął udział w obchodach 10-lecia Kliniki Alergologii.
- 5.10.2013 r. – uczestniczył w uroczystości nadania tytułu doktora *honoris causa* prof. Bolesławowi Rutkowskiemu w Pomorskim Uniwersytecie Medycznym w Szczecinie.
- 7.10.2013 r. – wziął udział w XII Forum Szpitali Klinicznych w Poznaniu.
- 8.10.2013 r. – przewodniczył inauguracji roku akademickiego 2013/2014 w Gdańskim Uniwersytecie Medycznym. Wziął również udział w koncercie z okazji Środowiskowej Inauguracji Roku Akademickiego 2013/2014 w uczelniach województwa pomorskiego.
- 9-11.10.2013 r. – uczestniczył w spotkaniu Konferencji Rektorów Akademickich Uczelni Medycznych, które odbyło się we Wrocławiu.
- 17.10.2013 r. – wziął udział w spotkaniu z wiceministrem finansów Wojciechem Kowalczykiem. Przedmiotem rozmowy były zmiany ustawy o finansach publicznych.
- 22.10.2013 r. – uczestniczył w posiedzeniu plenarnym Rady Naukowej przy Ministrze Zdrowia.
- 25.10.2013 r. – wziął udział w posiedzeniu Oddziału Gdańskiego TChP poświęconym jubileuszowi 90 urodzin prof. Jerzego Dybickiego.
- 7.11.2013 r. – uczestniczył w otwarciu Pracowni Pacjenta Symulowanego GUMed zlokalizowanej w budynku nr 1.
- 8.11.2013 r. – spotkał się z wiceministrem sportu i turystyki Grzegorzem Karpińskim; omawiano m.in. temat finansowania budowy Centrum Sportowego GUMed.
- 9.11.2013 r. – wziął udział w dyplomatorium studentów kierunku lekarskiego polskojęzycznego.
- 11-13.11.2013 r. – uczestniczył w posiedzeniu Prezydium i Zgromadzeniu Plenarnym KRASP, które obradowało w Uniwersytecie im. Adama Mickiewicza w Poznaniu.
- 14.11.2013 r. – wziął udział w posiedzeniu Rady Rektorów Województwa Pomorskiego, gościem posiedzenia był marszałek województwa pomorskiego Mieczysław Struk.
- 18.11.2013 r. – uczestniczył w spotkaniu Rady Rektorów Województwa Pomorskiego z władzami i parlamentarzystami Pomorza, które odbyło się w Akademii Wychowania Fizycznego i Sportu w Gdańsku.

Kadry GUMed

Stopień doktora habilitowanego otrzymali:

dr hab. n. med. Marzena Chrostowska
dr hab. n. med. Teresa Stachowicz-Stencel

Na stanowisku profesora zwyczajnego została zatrudniona

prof. dr hab. Maria Wujtewicz

Na stanowisku profesora nadzwyczajnego zostali zatrudnieni:

dr hab. Anna Dubaniewicz
dr hab. Wacław Kochman

Na stanowisku profesora wizytującego została zatrudniona

dr hab. n. ekon. Maria Śmiechowska

Na stanowisku adiunkta zostali zatrudnieni:

dr n. farm. Katarzyna Greber
dr med. Wojciech Sierszeń

Na stanowisku starszego wykładowcy została zatrudniona

dr med. Marzena Zarzeczna-Baran

Jubileusz długoletniej pracy w GUMed obchodzą:

20 lat

Iżycka-Świeszewska
dr n. med. Maciej Krzyżanowski
dr hab. n. med. Marcin Matuszewski
lek. Monika Nowalińska

25 lat

dr hab. n. med. Przemysław Kowiański
dr hab. n. farm. Maria Łuczkiwicz

30 lat

mgr Hanna Bednarczyk-Szulc
mgr inż. Grzegorz Redlarski
mgr Stefania Sychta

35 lat

dr farm. Aleksandra Chmielewska

Pracę w Uczelni zakończyli:

dr med. Tadeusz Jędrzejczyk
Krystyna Wilczewska
dr n. med. Dorota Wojda

Zmiany w zakresie pełnienia funkcji kierowników jednostek organizacyjnych

– z dniem 21.10.2013 r. dr hab. Ewie Bryl, prof. nadzw. powierzono funkcję kierownika Zakładu Patologii i Reumatologii Doświadczalnej. Dotychczas pełniła funkcję p.o. kierownika.

Kadry UCK

Jubileusz długoletniej pracy w UCK obchodzą:

20 lat

Elżbieta Jeremicz
Grażyna Jędrzejczak Yuksek
Ryszard Kuberna
Katarzyna Mallek
Agnieszka Spadlińska
mgr piel. Anna Szabłowska
Katarzyna Walkowska

25 lat

Bożena Gwiazda
Bożena Komsta
Miłosz Kościelski
Anna Mikucka
Magdalena Staroszczyk
mgr Katarzyna Żołądek

30 lat

Alina Nowowiejska
mgr piel. Zofia Waszinska

35 lat

Elżbieta Czekalska
Krzysztof Górecki

40 lat

Jadwiga Borkowska

Towarzystwa

Polskie Towarzystwo Ginekologiczne i Polskie Towarzystwo Medycyny Perinatalnej

zapraszają

na konferencję naukowo-szkoleniową, która odbędzie się 6 grudnia 2013 r. w sali wykładowej Polpharma (Starogard Gdański, ul. Pelplińska 19). Organizatorem wydarzenia jest Oddział Położniczo-Ginekologiczny Kociewskiego Centrum Zdrowia w Starogardzie Gdańskim. W programie:

- 8:00-9:00 rejestracja uczestników
- 9:00-9:30 powitanie gości i uczestników oraz otwarcie konferencji

Sesja I 9:30-11:30

- 9:30-10:00 *Nowoczesne metody leczenia pęcherza nadreaktywnego* – prof. Włodzimierz Baranowski
- 10:00-10:45 *Powikłania po cięciu cesarskim* – Pro/Contra; prof. Zbigniew Celewicz/dr med. Maciej Ziętek
- 10:45-11:15 *Wpływ infekcji grzybiczych na jakość życia seksualnego* – prof. Violeta Skrzypulec-Plinta
- 11:15-11:25 *Jaydes – Długotrwała wewnątrzmaciczna antykoncepcja* – Bayer; lek. Dorota Wojdak-Płonka

Przerwa na kawę 11:25-11:45

Sesja II 11:45-13:30

- 11:45-11:55 *Fluomizin w leczeniu infekcji bakteryjnej pochwy* – Merck; Małgorzata Surmanowicz
- 11:55-12:25 *Ciąża i poród u kobiety dojrzałej* – prof. Krzysztof Czajkowski
- 12:25-12:45 *Poród w ciąży bliźniaczej* – doc. Małgorzata Świątkowska-Freund
- 12:45-13:05 *Balonoplastyka zastawek serca płodu w Polsce i na świecie* – dr med. Marzena Dębska
- 13:05-13:20 *Wpływ analgezji podtlenkiem azotu na przebieg porodu* – dr Piotr Minowski
- 13:20-13:30 *Entonox* – LindeGas

Przerwa na lunch 13:30-14:30

Sesja III 14:30-17:00

- 14:30-15:00 *HipoLIBIDEMIA u kobiet dojrzałych* – prof. Romuald Dębski
- 15:00-15:20 *Program in vitro wg Ministerstwa Zdrowia* – dr med. Dariusz Wójcik
- 15:20-15:40 *Zasady opieki ginekologicznej u pacjentek po leczeniu onkologicznym* – dr hab. Dagmara Klasa-Mazurkiewicz
- 15:40-16:20 *Seksualność kobiety dojrzałej* – prof. Zbigniew Lew Starowicz
- 16:20-16:30 *Rola kwasu hialuronowego w regeneracji i nawilżaniu błony śluzowej pochwy*; Verco – Agata Chodakowska
- 16:30-17:00 Dyskusja i zamknięcie konferencji

Podczas konferencji chętni będą mogli zwiedzić fabrykę Polpharma w Starogardzie Gdańskim (godziny zostaną podane uczestnikom w późniejszym terminie).

Za udział w konferencji przysługują 6 punktów edukacyjnych. Uczestnictwo w konferencji, kawa i lunch są bezpłatne dla wcześniej zarejestrowanych uczestników pod warunkiem nadesłania do dnia 3.12.2013 r. zgłoszenia uczestnictwa drogą mailową na adres szkolenia@szpital-starogard.pl

Zarząd Oddziału Gdańskiego Towarzystwa Chirurgów Polskich

serdecznie zaprasza na posiedzenie naukowo-szkoleniowe 20 grudnia 2013 r. o godz. 17.

Najciekawsze przypadki roku 2013

Zbliżające się Święta Bożego Narodzenia nadają temu spotkaniu szczególny, nastrojowy charakter. Dlatego jako miejsce posiedzenia wybraliśmy pensjonat Villa Eva w Gdańsku-Wrzeszczu, ul. Batorego 28. Będzie to też dobra okazja do przekazania sobie tradycyjnych życzeń świątecznych i noworocznych. W programie:

- 17:00 *Problemy oddziałów chirurgicznych województwa pomorskiego* – dyr. PCZP J. Karpiński, mgr E. Mówińska, konsultant wojewódzki ds. chirurgii prof. A. J. Łachiniński
- 17:30 *Prezentacje najciekawszych przypadków roku 2013*
- 19:30 *Zachowanie się tkanek podczas staplingu* – firma Johnson&Johnson
- 19:45 *Zaopatrzenie trudnej stomii* – firma Salts
- 20:00 Wspólna kolacja

Do udziału w spotkaniu zaprosiliśmy również członków Zarządu Głównego Towarzystwa Chirurgów Polskich. Osoby, które chciałyby w trakcie posiedzenia zaprezentować przypadek ze swojego oddziału proszone są o nadsyłanie e-mailem tytułów swoich wystąpień, z podaniem autorów oraz podkreśleniem nazwiska osoby, która będzie ją prezentować, jak też pełnej nazwy ośrodka na adres wojmakar@wp.pl do dnia 6.12.2013 r.

W pensjonacie Villa Eva można zarezerwować nocleg w promocyjnej cenie 100 zł za noc. Prosimy o przesyłanie deklaracji zamiaru uczestniczenia w kolacji (dla członków TChP bezpłatna) oraz zamówienia na nocleg (dla członków TChP 100 zł) na adres stojcev@wp.pl do dnia 6.12.2013 r.

Zebranie Zarządu Oddziału Gdańskiego Towarzystwa Chirurgów Polskich z udziałem ordynatorów oddziałów chirurgicznych województwa pomorskiego odbędzie się dnia 20.12.2013 r. o godz. 16.00 w Sali Klubowej pensjonatu Villa Eva.

Alina Boguszewicz

Nowi doktorzy

NA WYDZIALE LEKARSKIM

stopień naukowy doktora habilitowanego nauk medycznych w zakresie biologii medycznej uzyskały:

1. dr n. med. Marzena CHROSTOWSKA – adiunkt, Zakład Nadciśnienia Tętniczego Katedry Nadciśnienia Tętniczego i Diabetologii, praca pt. *Otyłość brzuszna jako czynnik ryzyka powikłań sercowo-naczyniowych nadciśnienia tętniczego*, uchwała Rady Wydziału Lekarskiego z dnia 7 listopada 2013 roku w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego nauk medycznych w zakresie medycyny – hipertensjologia,
2. dr n. med. Teresa STACHOWICZ-STENCEL – starszy wykładowca, Katedra i Klinika Pediatrii, Hematologii i Onkologii, praca pt. *Zachowanie się bariery antyoksydacyjnej i jelitowej u dzieci z chorobą nowotworową i ocena zależności pomiędzy nimi*, uchwała Rady Wydziału Lekarskiego z dnia 7 listopada 2013 roku w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego nauk medycznych w zakresie medycyny – onkologia i hematologia dziecięca (postępowanie habilitacyjne w nowym trybie),
3. dr n. med. Joanna STEFANOWICZ – starszy wykładowca, Katedra i Klinika Pediatrii, Hematologii i Onkologii, praca pt. *Uszkodzenie nerek u dzieci i młodych dorosłych po zakończonym leczeniu przeciwnowotworowym*, uchwała Rady Wydziału Lekarskiego z dnia 21 listopada 2013 roku w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego nauk medycznych w zakresie medycyny – hematologia i onkologia dziecięca;

stopień naukowy doktora nauk medycznych w zakresie biologii medycznej uzyskały:

1. mgr Dominika BABIŃSKA – wolontariusz, Katedra i Klinika Chirurgii Ogólnej, Endokrynologicznej i Transplantacyjnej, praca pt. *Ocena zaburzeń wybranych funkcji poznawczych u chorych z pierwotną nadczynnością przytarczyc*, promotor – prof. dr hab. Andrzej Łachniński, Rada Wydziału Lekarskiego w dniu 7 listopada 2013 roku nadała stopień doktora nauk medycznych w zakresie biologii medycznej,
2. mgr Marta Maria BEDNAREK – b. doktorant, Katedra Biochemii Klinicznej, praca pt. *Udział apolipoproteiny A-II w przemianach HDL zachodzących pod wpływem egzogennej fosfolipidów*, promotor – prof. dr hab. Andrzej Szutowicz, Rada Wydziału Lekarskiego w dniu 7 listopada 2013 roku nadała stopień doktora nauk medycznych w zakresie biologii medycznej,
3. mgr Beata DUTCZAK – b. doktorant, Klinika Psychiatrii Rozwojowej, Zaburzeń Psychotycznych i Wieku Podeszłego Katedry Chorób Psychiczych, praca pt. *Zachowanie agresywne w schizofrenii – korelaty osobowościowe, sytuacyjno-środowiskowe oraz neuropsychologiczne*, promotor – dr hab. Leszek Bidzan, prof. nadzw., Rada Wydziału Lekarskiego w dniu 21 listopada 2013 roku nadała stopień doktora nauk medycznych w zakresie biologii medycznej,
4. mgr Magdalena Joanna GÓRSKA – doktorant, Katedra i Zakład Chemii Medycznej, praca pt. *Wpływ geldanamycyny na aktywność i ekspresję neuronalnej syntazy tlenu azotu nNOS w komórkach osteosarcoma 143B traktowanych*

2-metoksyestradiolem, promotor – prof. dr hab. Michał Woźniak, Rada Wydziału Lekarskiego w dniu 21 listopada 2013 roku nadała stopień doktora nauk medycznych w zakresie biologii medycznej.

5. mgr Karolina Joanna KIRSTEIN-SMARDZEWSKA – b. doktorant, Katedra i Zakład Histologii, praca pt. *Analiza funkcji genu SASH1 w rozwoju raka jelita grubego*, promotor – prof. dr hab. Zbigniew Kmiec, Rada Wydziału Lekarskiego w dniu 7 listopada 2013 roku nadała stopień doktora nauk medycznych w zakresie biologii medycznej,
6. mgr Grażyna Ewa LIETZAU – asystent, Zakład Anatomii i Neurobiologii Katedry Anatomii, praca pt. *Ocena aktywności czynnika transkrypcyjnego NF-κB w warunkach doświadczalnego modelu ogniskowego niedokrwienia mózgu u szczura*, promotor – dr hab. Przemysław Kowiański, Rada Wydziału Lekarskiego w dniu 7 listopada 2013 roku nadała stopień doktora nauk medycznych w zakresie biologii medycznej,
7. mgr Justyna SIDOR-KACZMAREK – asystent, Zakład Anatomii i Neurobiologii Katedry Anatomii, praca pt. *Ocena wpływu inhibitorów proteasomów na komórki linii amelanotycznej (Ab) czerniaka Bomirskiego*, promotor – prof. dr hab. Janusz Moryś, Rada Wydziału Lekarskiego w dniu 7 listopada 2013 roku nadała stopień doktora nauk medycznych w zakresie biologii medycznej;

stopień naukowy doktora nauk medycznych w zakresie medycyny uzyskali:

1. lek. Violetta Ewa MUSIAŁ-ŚWIĄTKIEWICZ – starszy asystent UCK, Zakład Kardiologii i Anestezjologii Katedry Anestezjologii i Intensywnej Terapii, praca pt. *Przydatność wybranych parametrów jako czynników ryzyka występowania powikłań we wczesnym okresie po operacji kardiochirurgicznej*, promotor – dr hab. Romuald Lango, prof. nadzw., Rada Wydziału Lekarskiego w dniu 21 listopada 2013 roku nadała stopień doktora nauk medycznych w zakresie medycyny,
2. lek. Marek PASTUSZAK – kierownik, Pracownia Endoskopii Gastroenterologicznej, Wojewódzki Szpital Zespolony w Elblągu, praca pt. *Charakterystyka błony śluzowej żołądka w infekcji Helicobacter pylori z uwzględnieniem ekspresji anhidrazy węglanowej IX i profilu cytokinowego*, promotor – dr hab. Ewa Bryl, prof. nadzw., Rada Wydziału Lekarskiego w dniu 7 listopada 2013 roku nadała stopień doktora nauk medycznych w zakresie medycyny,
3. lek. Mariusz Stanisław WIGLUSZ – starszy asystent UCK, Klinika Chorób Psychiczych i Zaburzeń Nerwicowych Katedry Chorób Psychiczych, praca pt. *Zespoły depresyjne w padaczce: rozpowszechnienie i obraz psychopatologiczny*, promotor – prof. dr hab. Jerzy Landowski, Rada Wydziału Lekarskiego w dniu 7 listopada 2013 roku nadała stopień doktora nauk medycznych w zakresie medycyny.

NA WYDZIALE NAUK O ZDROWIU

stopień doktora nauk o zdrowiu uzyskała

mgr pielęgniarstwa Lidia Małgorzata WERACHOWSKA – nauczyciel w Wojewódzkim Zespole Szkół Policealnych w Chojnicach, praca pt. *Akceptacja zintegrowanej opieki u chorych na zaawansowaną przewlekłą obturacyjną chorobę płuc (POChP)*, promotor – prof. dr hab. Ewa Jassem, Rada Wydziału Nauk o Zdrowiu w dniu 14 listopada 2013 roku nadała stopień doktora nauk o zdrowiu.

Lekarze odebrali dyplomy

Na Wydziale Lekarskim dwustu pięćdziesięciu trzech absolwentów kierunku lekarskiego rocznika 2007-2013 odebrało 9 listopada br. swoje dyplomy. Uroczystość odbyła się w sali Polskiej Filharmonii Bałtyckiej w Gdańsku pod przewodnictwem rektora prof. Janusza Morysia. Przemawiały władze Uczelni, prof. Brunon Imieliński – prezes Stowarzyszenia Absolwentów, przedstawiciel absolwentów i wielu zaproszonych gości. Wśród gości był prezes Okręgowej Rady Lekarskiej w Gdańsku dr Roman Budziński. Podczas uroczystości absolwenci złożyli przysięgę Hipokratesa. Medalem *Primus Inter Pares* dla najlepszego absolwenta uhonorowana została Monika Luboch.

Dyplomatorium Oddziału Stomatologicznego

Stu absolwentów Oddziału Stomatologicznego, z tego 64 kierunku lekarsko-dentystycznego (rocznik 2008-2013) i 36 kierunku techniki dentystycznej (rocznik 2010-2013) odebrało dyplomy. Uroczystość odbyła się 22 listopada br. w Auditorium Primum im. Olgierda Narkiewicza. W uroczystości uczestniczyły władze Uczelni z rektorem prof. Januszem Morysiem na czele. Absolwenci po złożeniu przyrzeczenia odebrali dyplomy z rąk Rektora, dziekana Wydziału Lekarskiego prof. Marii Dudziak oraz prodziekana, kierownika Oddziału Stomatologicznego dr. hab. Marka Niedożytko. Przemówienia wygłosili m.in. rektor J. Moryś, dziekan M. Dudziak, lek. dent. Dariusz Kutella, wiceprezes Okręgowej Rady Lekarskiej w Gdańsku oraz prof. Barbara Adamowicz-Klepalska, konsultant krajowy stomatologii dziecięcej, członek Rady Naukowej przy Ministrze Zdrowia, wieloletni Kierownik Katedry i Zakładu Stomatologii Wieku Rozwojowego. Po wręczeniu licznych nagród i listów gratulacyjnych dla wyróżnionych absolwentów głos zabrała lek. dent. Natalia Głódowska, absolwentka kierunku lekarsko-dentystycznego oraz Agata Joniak, studentka V roku kierunku lekarsko-dentystycznego.

Analitycy medyczni odebrali dyplomy

Absolwenci kierunku analityka medyczna odebrali swoje dyplomy (rocznik 2008-2013). Uroczystość odbyła się 15 listopada 2013 r. w Auditorium Maximum Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego. Przewodniczył jej prof. Wiesław Sawicki, dziekan Wydziału Farmaceutycznego. Obecni byli rektor GUMed prof. Janusz Moryś, prof. Leszek Bieniaszewski, prorektor ds. rozwoju i organizacji kształcenia, prof. Tomasz Bączek, prorektor ds. nauki oraz prof. Igor Konieczny, dziekan Międzyuczelnianego Wydziału Biotechnologii UG i GUMed. Absolwenci, po złożeniu przyrzeczenia, odebrali dyplomy z rąk rektora Morysia oraz dziekana Sawickiego.

Tym, którzy uzyskali najwyższą średnią ocen w ciągu całego okresu studiów oraz wyróżnili się pracą na rzecz społeczności akademickiej wręczono nagrody książkowe ufundowane przez dziekana Wydziału Farmaceutycznego: za wyniki w nauce – mgr Urszuli Walkusz i mgr Magdalenie Bałut, za działalność na rzecz społeczności akademickiej – mgr Joannie Begiedzy.

Najlepsza absolwentka – mgr Urszula Walkusz otrzymała nagrodę prezesa Krajowej Rady Diagnostów Laboratoryjnych. Wręczono także nagrody laureatom tegorocznego wydziałowego Konkursu Prac Magisterskich: mgr Barbarze Kutryb-Zając, mgr. Maciejowi Jaśkiewiczowi, mgr Darii Lewandowskiej oraz mgr Joannie Skibickiej. Nagrody zostały ufundowane przez Krajową Izbę Diagnostów Laboratoryjnych oraz firmy Systemy Oceny Wiarygodności Analiz Medycznych SOWA-med. i Laboratoria Medyczne Bruss Grupa Alab.

W imieniu absolwentów głos zabrała mgr Joanna Begiedza, a studentka V roku Marta Cyman w imieniu wszystkich studentów pożegnała odchodzące z Uczelni koleżanki i kolegów.

Dyplomy odebrali absolwenci kierunku lekarskiego (9.11.2013 r.)

... absolwenci kierunku lekarsko-dentystycznego
i kierunku techniki dentystyczne (22.11.2013 r.)

... absolwenci kierunku analiza medyczna (15.11.2013 r.)

Studenckie Koła Naukowe GUMed na imprezie Gdańsk Biega

Członkowie Studenckiego Koła Naukowego przy Katedrze i Klinice Chirurgii Onkologicznej oraz Studenckiego Koła Naukowego Anestezjologii i Intensywnej Terapii Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego uczestniczyli w V edycji imprezy Gdańsk Biega, która odbyła się 3 listopada br. przy moście w Gdańsku-Brzeźnie. Studenci mierzyli ciśnienie oraz poziom stężenia glukozy we krwi, uczyli jak badać piersi oraz przekonywali do zdrowego trybu życia. Nie zabrakło też porad jak postępować w przypadku zadławienia, jak udrożnić drogi oddechowe, wentylować, a nawet jak założyć wenflon. A to wszystko na profesjonalnych manekinach. Impreza organizowana jest w formule *run for fun*, czyli biegów dla zabawy. Nie ma tu numerów startowych, pomiaru czasu ani klasyfikacji. A także oczywiście opłat. Tegoroczną edycję poświęcono pamięci Tadeusza Mazowieckiego, pierwszego premiera

III Rzeczypospolitej. Przed startem biegacze uczcili pamięć zmarłego minutą ciszy.

Można było biec na dystansie 3 albo 6 km, samemu albo ze swoim czworonogiem. Trasa prowadziła częściowo plażą, a częściowo nadmorskimi alejkami. W imprezie wzięło udział ponad 4,5 tys. osób.

